A
JEWISH
CANADIAN
DAILY
Circulated
All Over
CANADA
And Abroad

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
FEB 25 1924
ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

THE HEBREW JOURNAL

דער אידישער זשורנאל

פאליטיש
אונאפהענגיג
נאציאנאל.

א צייטונג וועלכע גיט
פרייהייט פון אויסדרוק
צו אלע שיכטען.

VOLUME XI No. 4115 TORONTO THURSDAY FEBRUARY 21 1924 — טז אדר פרשה תשא, תרפ"ד. — טאראנטא, דאנערשטאג, דער 21-טער פעברואר, 1924. — PRICE THREE CENTS

N. Y. Public Library
476 Fifth Ave.

גרויסער שניי-שטורם פאראליזירט פארקעהר אין שטאט און פראווינץ

א גאנצע נאכט און א גאנצען טאג בושעוועט א שטורם און דעקט איין די שטאדט מיט בערג שניי. — קארס לויפען ניט און טויזענטער קאנען ניט קומען אהיים פאר שטונ-דען לאנג. — קיינע באנען האבען דינסטאג נאכט און מיטוואך פריה ניט פארלאזען די שטאדט. — עס וועט קאסטען דער שטאדט טויזענטער דאלאר צו אפרייניגען די שניי. — א ברכה פאר די ארבייטסלאזע.

א גרויסער שניי-שטורם האט דינ-סטאג נאכט פארכאפט די שטאדט און די גאנצע פראווינץ אין זיין מאכט. שניי און ווינט האבען מיט פאראייניגטע כחות פאראליזירט דעם נארמאלען לעבען. סטריט-קארס זענען ניט געגאנגען. באנען זענען געבליבען שטעקען אין מיטען וועג. אויטאמאבילען האבען ניט געקענט ריהרען זיך פון ארט. צוויי טויזענט טעלעפאנען אין שטאדט האבען אויפגעהערט צו ארבייטען. אין פיעלע הייזער האט מען ניט צוגעשטעלט קיין מילך. די קינדער האבען געהאט א יום-טוב, ווייל גאר ווייניגע פון זיי זענען געגאנגען אין די סקולס. טויזענטער ארבייטער זענען צו דער ארבייט ניט געגאנגען ווייל זיי האבען ניט געקענט צוקומען צו די ארבייטס-פלעצער.

דער שטורם האט זיך אנגעהויבען דינסטאג אוונט. ארום מיט-נאכט האבען שוין די קארס ניט געקענט געהן. טויזענטער טעאטער-געהער האבען געהאט די גרעסטע שוועריגקייט צו קומען אהיים. דער ווינט האט דאן געבלאזען מיט קראפט פון פופציג מייל א שטונדע, אנווארפענדיג הויכע בערג שניי.

אין דער פריה האט דער וועטער-נביא געשאצט, אז ס'איז אנגעפאלען אכט און א האלב אינטשעס שניי. אין פיעלע ערטער איז אבער געווען א סך מעהר שניי.

דער גרעסטער שטורם וואס אלטע לייט געדענקען

אלטע לייט זאגען, אז זיי געדענקען ניט אזא גרויסער שניי-שטורם אין טאראנטא.

נעכטען בייטאג זענען נאך די קארס ניט געלאפען. ווארנ-ניט-וואו האט געפויזעט א סטריט-קאר אזוי ווי א טשערעפאכע. די טראנספארטיישאן קאמישאן האט אנגעשטרענגט אלע כחות אבער מיט קנאפען ערפאלג. מען האט ארויסגעשיקט די קארס וואס רייניגען די רעלסען, אבער אזוי שנעל ווי מען האט אביסעל אפגערייניגט האט דער ווינט ווידער פארשאטען די רעלסען, ווייל דער שטורם האט ניט אפגעלאזען, כאטש צייטענווייז איז ער עטוואס שטילער געווארען.

באנען ריהרען זיך ניט פון ארט

די באנען אין דער גאנצער פראווינץ האבען זיך כמעט ווי ניט גערירט פון ארט. ביז ניין א זייגער נעכטען פריה איז קיין איין באן ניט ארוים פון יוניאן סטיישאן. אנגעקומען זענען צוויי באנען מיט א גרויסער פארשפעטיגונג.

עס וועט קאסטען זיבעציג טויזענט דאלאר צו אפרייניגען די שניי

עס וועט קאסטען דער שטאדט ארום זיבעציג טויזענט דאלאר צו אפרייניגען די שניי, און עס וועט דויערן, ווייניגסטענס, פינף טעג ביז דאס וועט געטאן ווערען. פאר די ארבייטסלאזע איז דער שניי געווען ווי דער מן פאר די אידען אין מדבר. ארום זעקס טויזענט מענשען זענען נעכטען געווען פארנומען מיט'ן רייניגען די שניי.

די טעקסי-קעב קאמפאניעס וואלטען געקענט מאכען א פארמעגען אבער זייערע קארס זענען אויך געבליבען שטעקען אין מיטען גאס. שפעטער זענען זיי געפאהרען בלויז אויף די הויפט-גאסען. אין די זייטיגע גאסען איז אונמעגליך געווען צוצוקומען מיט אן אויטאמאביל.

מען דארף זיין שפארזאם מיט מילך

מילך איז נעכטען צוגעשטעלט געווארען זעהר שפעט און אין פיעלע הייזער איז גאר קיין מילך ניט געווען. צוליב דער פאראליזירונג פון באן-פארקעהר איז נעכטען אנגעקומען אין שטאדט זעהר ווייניג מילך און הויז-פרויען ווערען אויפמערקזאם געמאכט, אז מען דארף זיין שפארזאם מיט דיזען ארטיקעל.

פון מעקסיקא האט עס אנגעטראגען

דער שניי שטורם איז געקומען צו אונז פון "גאלף אף מעקסיקא". אזוי זאגט סער פרעדעריך סטופארט, דער דירעקטאר פון וועטער-ביורא.

דאגהערטי מוז געהן, זאגט סענאטאר לאדוש

וואשינגטאן, פעברואר, 20. סענאטאר לאדוש, דער רעפובליקאנישער פיהרער, האט היינט אינפארמירט דעם פרעזידענט, אז די רעפובליקאנישע סענאט ארגאניזאציע איז פון דער מיינונג, דאס אטוירני-דזשענעראל דאגהערטי מוז פארלאזען דעם קאבינעט, צוליב זיין שייכות מיט'ן אויל-סקאנדאל.

דאגהערטי האט היינט געהאט א לאנגע קאנפערענץ מיט'ן פרעזידענט. נאך דער קאנפערענץ האט ער געזאגט, אז ער וועט האבען א וויכטיגען סטייטמענט צו מאכען.

עגיפטישע רעגירונג נעהמט צו ערלויבניש צו גראבען פרעה'ס קבר

לוקסאר, פעברואר, 20. די עגיפטישע רעגירונג האט צוגענומען ביי דער גרעפין קארנארוואן די לייסענס אויף צו גראבען דעם קבר פון טוטאנכאמען. האווארד קארטער איז אנגעגאנגען מיט די אויסגראבונגען מיט קראפט פון דיזער לייסענס.

די איצטיגע האנדלונג פון דער רעגירונג איז א פינאל צו דעם סכסוך צווישען דער עגיפטישער רעגירונג און קארטער'ן. די רעגירונג האט ערקלעהרט אז זי וועט אליין מאכען די אויסגראבונגען.

סענאט קומט צו הילף מיידלאך וואס אמעריקאנער סאלדאטען האבען זיי פארלאזען

פאריז, פעברואר, 20. אין סענאט איז נעכטען אריינגעבראכט געווארען א ביל, אז די פראנצויזישע מיידלאך, וואס אמעריקאנער סאלדאטען האבען מיט זיי חתונה געהאט און נאכהער אוועקגעווארפען, זאלען צוריקקריגען זייער בירגערשאפט און קענען ווידער חתונה האבען.

די צאהל פון אזעלכע מיידלאך איז גאנץ גרויס. לויט'ן פראנצויזישען געזעץ האט די חתונה געמאכט זיי פאר אמעריקאנער בירגערינס און זיי קאנען ניט קריגען קיין גט ביז זיי וועלען צוריקקריגען זייער בירגערשאפט.

לעצטע מיינער-רעבעלען געהען צו דער ארבייט

ניו גלאזגא, נאווא סקאשיא, פעב. 20. די מיינער פון דער שטעדטעל סטעלארטאן, וואס האבען ביז איצט ניט געפאלגט די פיהרער, אז זיי זאלען זיך אומקעהרען צו דער ארבייט האבען זיך געבויגען, נאך דעם ווי עס איז אנגעקומען דער סטראשונאק פון פרעזידענט לואיס, אז מען וועט צונעהמען זייער טשארטער. זיי האבען באשלאסען געהן צו דער ארבייט, ערקלעהרענדיג זיך געגען דעם אגרימענט.

איז זיך מודה אין ערמארדען זיינע עלטערען און צוויי שוועסטער

סט. פעטערסבורג, פלארידא, פעב. 19. פראנק מעקדאוועל, 22 יאהר אלט, האט זיך היינט מודה געווען, אז ער האט נעכטען ביינאכט ערמארדעט זיין פאטער און מוטער, און אז מיט א יאהר צוריק האט ער ערמארדעט זיינע צוויי שוועסטער אין דעקאטור, דזשארדזשיא. ער איז אריין אין דעם צימער וואו זיינע שוועסטער זענען געשלאפען און האט אונטערגעצונדען זייער בעט.

א טאג נייעס אין טאראנטא

מעיאר הילץ מאכט אנגעשטעלטע ארבייטזאם

מעיאר הילץ האט נעכטען אויפמערקזאם געמאכט די שטאדטישע אנגעשטעלטע, אז זיי דארפען קומען צו דער ארבייט אין צייט. עס הייסט אז די אנגעשטעלטע דארפען זיין אין סיטי האל 9 א זייגער, אבער גאר ווייניגע זענען דאן ביי דער ארבייט.

פרוי צוברעכט די פיס פאלענדיג פון די שטיגען

מרס. וואלסאן פון 356 באטהורסט סטריט, איז דינסטאג ביינאכט געפאלען פון די שטיגען אין איהר הויז און האט זיך צובראכען ביידע פיס. די פרוי איז צוגענומען געווארען אין וועסטערן האספיטאל.

צוברעכט א פענסטער אין אימיגריישאן-אפיס

וויליאם לעסלי, איינער פון די ענגלישע "הארוועסטערס", האט נעכטען צובראכען א פענסטער אין אימיגריישען אפיס, אלס פראטעסט נעגען דעם אופן ווי די רעגירונג באהאנדעלט די "הארוועסטערס".

דר. ראזין, פארשטעהער פון "דזשאינט" איז פאר'ן פלאן פון אידישע טעריטאריע אין קרים

ערקלעהרט אז דער פלאן האט פולע אונטערשטיצונג פון רוסישע און אידישע ארגאניזאציעס. — עס איז נויטיג א מיליאן דאלאר צו האבען אן ארגאניזאציע וואס זאל קאנטראלירען די קאלאניזאציע און אנהויבען פארווירקליכען דעם פלאן.

מאסקווא, פעברואר 20, (איטא). — דר. דזשאזעף ראזין, עקספערט אין אגריקולטורעלע פראגען און דירעקטאר פון דער רעקאנסטרוקציע ארבייט פון דער "דזשאינט דיסטריביושאן קאמיטע" אין רוסלאנד, האט אויף דער פראגע פון קארעספאנדענט פון דער "איטא" אין מאסקווא, וואס איז זיין מיינונג מכח דעם נייעם פלאן וואס ווערט איצט באהאנדעלט דורך דער סאוויעט רעגירונג אפצוגעבען דעם האלב-אינזעל קרים פאר דער קאלאניזירונג פון אידען, געגעבען פאלגענדע ערקלעהרונג:

"די דאזיגע באוועגונג האט די פולשטענדיגע אונטערשטיצונג פון די רוסישע ארגאניזאציעס. כמעט יעדע ארגאניזאציע, וועלכע האט א שייכות צו אידען, האט אויסגעדריקט איהר ווילען צו זעהן די פארווירקליכונג פון דעם געדאנק. דער רוסישער "ארט" און די "איקא" האבען פארשפראכען זייער אונטערשטיצונג. די מיטווירקונג פון דער רוסישער רעגירונג דריקט זיך אויס אין אוועקגעבען לאנד אומזיסט. מען נויטיגט זיך נאר אין געלט צו געבען א מעגליכקייט די ארהעמע צו קאלאניזירען זיך דארט. אנצוהויבען דעם פראיעקט אויף א גרויסען מאסשטאב און צו שאפען אן ארגאניזאציע וואס זאל האבען די השגחה איבער דער קאלאניזאציע אין דער קרים, פאדערט זיך א מיליאן דאלאר.

"אויב דער דאזיגער חלום זאל ווערען א ווירקליכקייט, וועט דאס זיין ניט בלויז אן עקאנאמישער אויפטו, נאר א גרויסער מאראלישער טריאומף. די באפעלקערונג פון רוסלאנד איז צוזאמענגעשטעלט פון 85 פראצענט מענשען וועלכע פארנעהמען זיך מיט לאנד ארבייט. בלויז צוויי פראצענט סוחרים. די אידען ווערט פארגעווארפען אז זיי שאפען ניט קיין פראדוקטיווע ארבייט, ווייל 90 פראצענט פון זיי זענען סוחרים. די באדינגונגען אין רוסלאנד זענען אזעלכע, אז אין די קליינע שטעדט זענען די, וואס באמיהען זיך צו פארדינען אויף א לעבען האנדלענדיג מיט קנעפ און אנדערע קליינע סחורות, אויף גרויסע צרות און שטארבען פון הונגער. קיין אנדער אויסוועג ווי צו נעהמען זיך צו לאנד-ארבייט איז פאר זיי ניטא.

"דריי הונדערט אידישע פאמיליעס האבען זיך שוין באזעצט דארט און זיי געפינען די באדינגונגען פאר זעהר גינסטיג. אידישע לאנד באזיצער לעבען זעהר פריינדליך מיט זייערע שכנים, די טאטערען, און די גרעסטע רוה הערשט אין יענער געגענד. די תל חי און מא-עין קאלאניעס צעהלען זיך צווישען די פיאניר-ישובים. א באזונדערען אינטערעס אין דער קאלאניזאציע פון דער קרים נעמען די חלוצים, ווייל זיי זעהען דערין א געלעגענהייט צו לערנען זיך אגריקולטור אידער זיי פאהרען קיין פאלעסטינא. די קאלאניזאציע פון קרים וועט בשום אופן ניט שטערען די ענטוויקלונג פון פאלעסטינא. פיעלע פון די וואס האבען זיך שוין באזעצט אין דער קרים פלאנען צו פאהרען שפעטער קיין פאלעסטינא.

"דער געדאנק איז נאך ניי. אבער עס איז דער פראקטישסטער וועג צו לעזען די פראגע פון די טויזענטער אידישע פאמיליעס, וועלכע הונגערען אין רוסלאנד היינט צו טאג".

שווער-פארוואונדעטער פאליסמאן בינדט באנדיט צו זיך

זשענעווא, נ. י. פעברואר, 20. דער פאליסמאן מעקדאנאלד האט נעכטען ארויסגעוויזען א גרויסע העלדישקייט. ער האט זיך געיאגט נאך איינעם ווען ער האט פארדעכטיגט אין באנגהען א רויבעריי און דער לעצטער האט דריי מאל געשאסען אויף איהם. כאטש טויטליך פארוואונדעט האט דער פאליסמאן דאך געכאפט דעם רויבער און האט איהם געשמידט צו זיך, פאלענדיג באלד אין אומבאוואוסטזיין. אזוי האט מען זיי שפעטער געפונען, דעם באנדיט צוגעשמידט צום באוואוסטלאזען פאליסמאן.

פואנקארע איז מסכים צום עקספערטען-פלאן וועגען דייטשלאנד

פאריז, פעברואר, 20. דער "פעטי זשורנאל" מעלדעט, אז פרעמיער פואנקארע האט צוגעשטימט צום פלאן פון דער עקספערטען-קאמיטע וועגען אויפריכטען דייטשלאנד, אז זי זאל זיין ביכולת צו צאהלען איהר מלחמה שאדענערזאץ צו די עלים.

דער פלאן באשטעהט פון די פאלגענדע פונקטען:

1. א מאראטאריום פאר דייטשלאנד.
2. עטאבלירונג פון א דייטשען גאלד-באנק.
3. די פראנצויזען זאלען אויפגעבען זייער קאנטראל אויף די באהנען אין רהיינלאנד און אן אינטערנאציאנאלע קאמיסיע זאל פארוואלטען מיט אלע דייטשע באהנען.
4. די פראנצויזען זאלען אויפגעבען זייער קאסטאמס-קאנטראל אין רהיין געגענד.
5. עס זאל געמאכט ווערען אן איבערליבע דייטשע אנלייהע כדי צוריק ארייגקריגען דעם קאפיטאל וואס איז אוועק פון דייטשלאנד.

לאגע אין אינדיען איז א הארטער נום פאר'ן לייבאר-פרעמיער

לאנדאן, פעברואר, 20. די פאליטישע לאגע אין אינדיען האט דערגרייכט א קריטישען פונקט און עס וועט זיך פאדערען גרוים טאקט פון פרעמיער מעקדאנאלד צו ארויסקריכען פון א שווערער לאגע.

די אינדישע רעגירונג איז די טעג געשלאגען געווארען אין דער אימפעריעלער אסעמבלי. די סווארזשיסטען (די אינדישע פארטיי וואס פאדערט "האם רול") האבען דורכגעפיהרט א רעזאלוציע אז לארד רעדינג, דער וויצע-קעניג פון אינדיען, זאל פאררופען א קאנפערענץ פון אלע פארטייען אין אינדיען צוזאמען מיט דער רעגירונג, אויף צו פארפאסען א נייע קאנסטיטוציע, וואס זאל נאכהער פארגעלעגט ווערען פאר די פארלאמענטען פון אינדיען און ענגלאנד.

די אינדישע רעגירונג איז געווען געגען דעם פלאן. זי האט פארגעשלאגען, אז א ראיאל קאמישאן זאל עקזאמינירען די קאנסטיטוציע און זעהן צי עס דארפען געמאכט ווערען ענדערונגען. עס איז פארשטאנען, אז פרעמיער מעקדאנאלד איז געווען צופרידען מיט אזא שריט. אלע נאציאנאליסטישע צייטונגען אין אינדיען זענען ענטשירען געגען דעם פלאן.

אין די פאליטישע קרייזען ווערט צוגעגעבען אז דער איצטיגער פאליטישער קריזיס אין אינדיען איז דער ערנסטעסטער וואס איז ווען געווען.

רעגירונג מאכט גרייט מאשינעריפאר א ליקער-רעפערענדום

אטוירני דזשענעראל ניקל האט נעכטען פארגעשלאגען א ביל אין דער לעגיסלאטור, וואס באזארגט דער רעגירונג מיט דער נויטיגער מאשינערי אויף דורכצופיהרען א ליקער-רעפערענדום.

מר. רייני, דער עקס אטוירני דזשענעראל האט געפרעגט צי אין דעם ביל איז באשטימט דער טאג ווען דער רעפערענדום וועט פארקומען. ער האט געקראגען אן ענטפער, אז דאס וועט שפעטער באשטימט ווערען פון דער רעגירונג.

מר. רייני האט ווייטער געפרעגט צי די איצטיגע מיניסטארען האבען, בעת די וואהלען, פארשפראכען א רעפערענדום וועט געהאלטען ווערען. פרעמיער פוירגוזאן האט ניט נעגעבען קיין דירעקטען ענטפער אויף דער פראגע.

טראנספארט-ארבייטער שטיצען די סטרייקענדע האפען-ארבייטער

קוירנעל וועדזשוואוד האט די אויפגאבע צו באזארגען דאס לאנד מיט שפייז און קוילען. — סטרייקער ענטשלאסען צו געווינען דעם סטרייק — עס הערט זיך אז די באלעבאטים גיבען נאך.

לאנדאן, פעברואר, 20. דער סטרייק פון די האפען ארבייטער שטעהט גוט. זיי האבען די אלגעמיינע סימפאטיע פון עולם און דער טריידס-יוניאן קאנגרעס האט באשלאסען זיי צו שטיצען. טויזענטער טראנספארט ארבייטער האבען שוין געווארפען די ארבייט, ניט וועלענדיג שטיצען די סקעבס.

די פרייזען אויף עסנווארג שטייגען. קוירנעל וועדזשוואוד איז באשטימט געווארען פון דער רעגירונג אלס א מין שפייז-דיקטאטאר. זיין אויפגאבע איז צו זעהן, אז דאס לאנד זאל האבען שפייז און קוילען.

פרעמיער מעקדאנאלד האט ערקלעהרט אין פארלאמענט, אז עס וועט פיליכט נויטיג זיין ספעציעלע געזעצען אויף צו באהאנדלען די סטרייקסיטואציע.

סעקרעטארי דייווים אטאקירט די פרעמד-שפראכיגע פרעסע

אמעריקאנער ארבייטס-מיניסטער אטאקירט אידישע לאיערס פאר באנוצען זיך מיט'ן געריכט צו באפרייען אימיגראנטען. — זאגט אז פרעמד-שפראכיגע פרעסע האט מיספרעזענטירט זיין שטעלונג צו אימיגראציע. — וואס זיין שטעלונג איז זאגט ער ניט.

וואשינגטאן, פעברואר, 20, (איטא). סעקרעטארי און לייבאר דייווים האט נעכטען געהאלטען א רעדע אויף א באנקעט פון "בני ברית", אין וועלכער ער האט ביטער אטאקירט די פרעמד שפראכיגע פרעסע פאר מיספרעזענטירען זיין שטעלונג צו אימיגראציע און רעגיסטראציע פון פרעמדע.

"איך בין אטאקירט געווארען אויף א טרוסליוזען אופן", האט דער ארבייטס מיניסטער געזאגט, "ווען איך האב פארלאזען די זיצונג פון דער "פארייך לענגווידזש עדיטארס אסאסיאיישאן". מען האט ניט געהאט די מוט צו אטאקירען מיין פערזענליכע שטעלונג צו אימיגראציע אין מיין אנוועזענהייט".

ווי קאן מען איהם באשולדיגען אין האבען פאראורטיילען געגען אימיגראנטען, האט דייווים געפרעגט, ווען ער אליין איז אן אימיגראנט?

דייווים האט איינגעשטימט מיט קאנגרעסמאן סאבאט, וועלכער איז אויך געווען א רעדנער אויף'ן באנקעט, אז אין דער פראגע פון איינוואנדערונג דארף ניט זיין קיין דיסקרימינאציע צווישען פארשידענע ראסען-גרופען, אבער ער דענקט, אז באשרענקונג פון איינוואנדערונג איז אבסאלוט נויטיג, כדי צו קאנען אויפהאלטען דעם העכערען לעבענס-שטאנדארד פון די אמעריקאנער ארבייטער.

אין באצוג דעם פלאן צו רעגיסטרירען די פרעמדע האט דייווים געזאגט, אז דערמיט באצוועקט מען ניט צו פארפאלגען די פרעמדע, נאר צו מאכען זיי פאר גוטע אמעריקאנער בירגער, לערנען זיי שרייבען און לייענען.

דייווים איז ארויסגעקומען מיט א שטארקער אטאקע אויף די אידישע לאיערס וואס האבען זיך באנוצט מיט'ן געריכט צו באפרייען א גרויסע צאהל אימיגראנטען. "זיי האבען אויסגענוצט מיין ליבעראלע שטעלונג", האט ער געזאגט, "אלס א געווער געגען מיר".

אין לויף פון זיין גאנצער רעדע האט דייווים ניט געזאגט וואס פאראן אימיגראציאנס-געזעץ ער וואלט געוואלט עס זאל דורכגעפיהרט ווערען, כאטש קאנגרעסמאן סאבאט האט איהם אפען באשולדיגט אין זיין פאראנטווארטליך פאר'ן דזשאנסאן ביל. דאס האט דייווים געלייקענט.

6,500 דאלאר פאר לינקאלנ'ס סוט

פילאדעלפיע, פעברואר, 20. אן אויסגעריבענער שווארצער סוט און א צוריסענער איבער-מאנטעל זענען דא נעכטען פארקויפט געווארען פאר זעקס טויזענט און פינף הונדערט דאלאר. דער יחוס פון דיזע טראנטעס איז וואס פרעזידענט לינקאלן האט זיי געטראגען.

פאלט פון סטרעטשער און שטארבט

פרעד בלייקלי, א יונגער בחור איז דינסטאג געשטארבען אין סט. מייקעל'ס האספיטאל און דער קאראנער וועט מאכען אן אונטערזוכונג וועגען זיין טויט. מען האט איהם געבראכט אין האספיטאל מיט א נאלט פיהער, קראנק אויף אפענדיסיטיס, אבער ארויסנעהמענדיג איהם פון פאלים אמבולאנס, אויף א סטרעטשער, איז ער געפאלען.

התן-כלה אין קאנסטאנטינאפאל מוזען אויסהאלטען מעדיצינישען עקזאמען

קאנסטאנטינאפאל, פעברואר, 20. די רעגירונג פון דער פראווינץ קאנסטאנטינאפאל האט פארעפענטליכט א געזעץ אז אלע פערזאנען וואס ווילען הייראטען, מוזען פריהער דורכמאכען א מעדיצינישען עקזאמען.

וואס עס טוט פאר אייך אייער לאקאלע אידישע צייטונג

טראץ דעם שרעקליכען שניי-שטורם, האט "דער אידישער זשורנאל" נעכטען אלעס געטאן, אז די צייטונג זאל איבעראל דעליווערט ווערען, און אבוואהל מיט עפעס פארשפעטיגונג און אהן צייטונגס פעדלער, האבען מיר כמעט איבעראל דעליווערט די צייטונג. אויך היינט האבען מיר ארראנזשירט אז די צייטונג זאל ווידער קענען דעליווערט ווערען אין צייט.

מיר האבען אויך פארהאלטען א צאהל קאפיעס פון דער נעכטיגער אויסגאבע אין אפיס, און די וואס האבען פארפעהלט צו באקומען די צייטונג, קענען עס היינט באקומען ביי אונז אין אפיס.

"דער אידישער זשורנאל" איז נעכטען געוועזען אין טאראנטא די איינציגע אידישע צייטונג וועלכע האט געהאלטען דעם לעזער אין באריהרונג מיט דער אלגעמיינער און אידישער וועלט. אלע אנדערע צייטונגען זענען פון טאראנטא געוועזען אפגעשניטען.

,,ווילדע ליידענשאפט"

א ראמאן פון אידישען לעבען.

פון י.־ב״ם

(70־טע פארזעצונג)

אין אנפאנג האט ער מיט זיין באזוך צו פרענק'ן קיין סימפאטיע ניט ארויסגעוויזען. ער האט גערעדט צו איהם קורץ און שארף. יעדע זאך איהם געזאגט שטרענג און שארף, און א געוויסען זונטאג נאכמיטאג איז ער אריין אין פרענק'ס ארעסטאנטען צימער, און פארפיהרט מיט איהם א לענגערען געשפרעך.

ער האט געוואוסט אלע איינצעלהייטען פון פרענק'ס פראצעס, דאך האט ער דעם ארעסטירטען געבעטען ער זאל איהם אלעס דערצעהלען איבער דאס ניי.

פרענק האט זיין פארלאנג ערפילט, און עס האט איהם באמת הנאה געטון צו זעהן מיט וועלכען אינטערעס דער אויפזעהער הערט אלעס אויס און באטייליגט זיך אין זיינע צרות.

ווען פרענק איז פארטיג געווארען דערצעהלענדיג פארן אויפזעהער די גאנצע געשיכטע, ווי אויך האט ער איהם פארזיכערט אז ער איז אונשולדיג, האט דער אויפזעהער געטון אזעלכעס וואס ביז דאמאלט האט ער עס אין טורמע צו קיינעם ניט געטון. נעמליך ער האט געגעבען זיין האנט דעם פאראורטיילטען און געזאגט:

— איך גלויב דיין פארזיכערונג, און בין זיכער אין דעם טעות וואס איז געמאכט געווארען. איך האט דיר יונגערמאן זאלסט דיין שיקזאל אריבערטראגען מיט מוט, עס איז מעגליך אז דיין אונשולד זאל באוויזען ווערען.

זייט דאמאלט האט דער אויפזעהער עטליכע מאל גערעדט מיט'ן געפאנגענעם, און ביידע זענען געווארען זעהר נאהענט באקאנט.

דער אויפזעהער האט אויסגעפונען אז פרענק איז א געבילדעטער און איידעלער מאן. ער האט איהם פארטרויט, אז ער האט א שלעכט פאמיליען לעבען, אז זיין פרוי באהאנדעלט איהם טיראניש, זי פארביטערט איהם דאס לעבען.

פרענק האט אנשטאט הערען א טרייסט ווארט באדארפט אפט מאהל צו טרייסטען דעם טורמע אויפזעהער, און אזוי ארום האט דער אויפזעהער פארבראכט אין פרענק'ס טורמע פון צייט צו צייט.

מיט אמאל האט פרענק אונערווארטעטערהייד געזעהען ווי דער אויפזעהער קומט צו איהם אריין אין זיין צעל.

— איך האב מיט דיר עטוואס צו ריידען, פרענק, האט ער געזאגט.

פרענק איז דערשראקען געווארען צום טויט.

— שא, האט דער בעאמטער געזאגט, דו רעד גאר ניט, הער מיך אויס.

— אויף זיין געזיכט איז געוועזען צו דערקענען, אז ער האט מורא, און אז ער וויל ריידען פון עפעס א געהיימניס.

— ווילסטו פריי זיין? האט ער שטיל געפרעגט.

פרענק האט א ציטער געטון.

— צו איך וויל? אויב איך וויל? וועלכער געפאנגענער וויל דאס ניט.

— ווילסטו אבער פריי זיין?

פרענק האט איהם אנגעקוקט. דער טאן האט געקלונגען ווי א גוטע בשורה.

— וואס מיינסטו דערמיט? האט פרענק געפרעגט.

— איך מיין צו דו ווילסט מיט געוואלד ארויסרייסען זיך פון די קייטען.

— דאס איז דאך אבער ניט מעגליך

— און ווען עס זאל זיין מעגליך?

— וואס מיינסטו, איך זאל אנטלויפען?

— ווען יא?

פרענק האט געאטעמט שווער. ער האט זיינע געדאנקען ניט געקענט פאסען.

— אבער, האט פרענק געפרעגט, וועל איך דערמיט ניט באשטעטיגען די קלאגע, וועלכע איך האב ביז איצט געלייקענט.

— אין א געוויסער מאס יא. האט דער אויפזעהער געזאגט, ווען דו ביזט אבער פריי קענסטו ארבייטען צו רעטען דיין כבוד, און צו באווייזען דיין אונשולד. דאן פארגעס ניט דיין געליבטע. איך האב דיר געזאגט אז זי איז ניט מעהר אין קאנאדע. נאר זי איז אין ניו יארק. זי קען דיך ניט קומען זעהן, ווייל זי וויל דיך ניט זעהן אין די ארעסטאנטען קליידער.

פרענק האט פארדעקט זיין געזיכט מיט ביידע הענט. די לעצטע ווערטער האבען זיין הארץ צוריסען.

איז דען דאס מעגליך? איז דען ווירקליך געקומען די שטונדע פון פרייהייט?

ער האט זיך געראנגעלט מיט זיין שטאלץ ניט צו אנטלויפען פון פעלד, וואו ער דארף מיט זיין שיקזאל קעמפען. דער געדאנק אבער פון דאראן, די שעהנע און עדלע דארא, וועלכע איז געפאלען פון דער הויכער שטופע אין דער געזעלשאפט צום טיעפסטען עלענד און וועהטאג, דאס האט זיין רוה געטריבט.

ווען דאס בילד פון דאראן איז פאר איהם ערשינען איז זיין הארץ געווארען אזוי שוואך, אז ער וואלט אלעס אין דער וועלט געטון, אום צו זיין ארום איהר.

ער האט דעם אויפזעהער געגעבען די האנט, און מיט א ציטערנדער שטימע געזאגט:

— איך ווייס נאך ניט ווי אזוי עס איז מעגליך איך זאל אנטלויפען. איך גלויב אבער אז דו זעלבסט ווילסט מיר העלפען דערצו.

— געווים, האט ער שטילערהייט געזאגט.

— איך שטים צו, זאג מיר וואס איך האב צו טון.

— די צוויי מענער האבען געהאט צווישען זיך א לענגערען געשפרעך.

נאכדעם ווי אלע איינצעלהייטען פון דער אונטערנעהמונג זענען ארומגערעדט געווארען. ביידע האבען זיך גוט פארשטאנען, האט דער אויפזעהער געגעבען פרענק'ן די האנט. צום ווידערזעהן מיין פריינד. מיר ביידע אנטלויפען איצט פון א שיקזאל, וועלכען מיר האבען לענגער ניט געקענט פארטראגען.

דער אויפזעהער איז אוועק. און פרענק איז געבליבען זיצען מיט אן ארונטערגעלאזענעם קאפ.

פרענק האט זיך גאר ניט געקענט גלויבען, אז זיין געפאנגענשאפט זאל זיין צו ענדע. ער איז געוועזען אונגלויביג און אונגעדולדיג. ער האט געצעהלט יעדע סעקונדע, ביז דער אויפזעהער וועט קומען א צווייטען מאל, אום ער זאל וויסען וואס ער דארף צו טון.

ארום און ארום איז געוועזען פינסטער. די עלעקטריק אין טורמע איז אויסגעלאשען געווארען. עס האט זיך דערהערט דער סיגנאל צו די ארעסטירטע, אז זיי זאלען געהן שלאפען, פרענק האט זיך ווי זיין געוואוינהייט געווארפען אויף זיין געלעגער. אבער ער איז ניט געשלאפען, האפנונג און צווייפעל האבען געקעמפט אין זיין הארץ, ווייל ער האט געוואוסט אז אויב עס זאל איהם זאגאר געלינגען צו אנטלויפען וועט עס בלויז באשטעטיגען זיין שולד.

פרענק האט דעם געדאנק געזוכט צו באקעמפען. ער האט געגלויבט אז דארא ארבייט פאר זיין באפרייאונג, און זיין אונגעדולד איז דארום געוואקסען פון מינוט צו מינוט.

אויפמערקזאם האט ער זיך צוגעהערט צו יעדען שארך. ער האט געצעהלט די מינוטען ביז ער וועט אין דער ווירקליכקייט פארלאזען זיין צעל.

ענדליך האט געשלאגען צוויי אזייגער. ער האט געהערט מענשליכע טריט, און דערביי דאס בייזע קול פון אויפזעהער.

פרענק איז אויפגעשפרונגען פון זיין געלעגער און זיך גענומען צוהערען צו די טריט.

(ווערט פארגעזעצט)

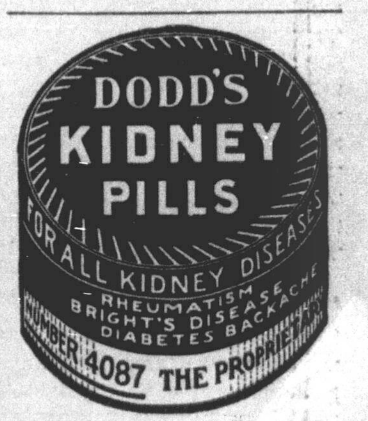

דאד'ס קידני פילס זענען בלויז א ני־ערן רפואה. זיי העלפען רומאטיזם, לאמביגא, בייט'ס קראנקהייט, דייע־בעטיז, רוקען שמערצען, הארץ־שמערצען און יורינארישע ליידען. ווייל אלע פון זיי זענען אדער נירען ליידען אדער זענען פאראורזאכט דורך דער אונארדנונג פון די נירען. און דאדורך קענען זיי ניט טאן זייער ארבייט.

ביאליסטאקער אידישער יונגערמאן באגעהט זעלבסטמארד

מיר לעזען אין "דאס נייע לעבען" פון ביאליסטאק:

זונטאג אכט אזייגער אין אווענט, האט זיך גענומען דעם לעבען דורך אויפהענגען זיך, דער 17 יאהריגער פנחס האלפערן, וועלכער איז דא געווען גוט באקאנט אין די ספארט קרייזען.

דעם זעלבסטמארד איז ער באגאנגען אין זיין פאטערס גארבעריי, וואו מען האט איהם געשיקט עפעס ברענגען אין ארדנונג.

ווען זיין ברודער איז מיט פופצעהן מינוט שפעטער ארויף זעהן ווארום ער זאמט זיך, האט ער איהם שוין געפונען א פארגליווערטען, הענגען אויף א שטריק.

די אורזאכע פון זעלבסטמארד, איז נאך דערווייל א סוד, ווייל ער האט קיין צעטעל ניט איבערגעלאזט. אויך זיינע חברים וועלכע האבען מיט איהם דעם לעצטען טאג פארבראכט, האבען אויף זיין פנים ניט געזעהען קיין סום סמנים פון מרה שחורה. ער האט אויך ניט ארויסגעבראכט קיין שום ווארט, אז עס זאל געבען גרונד צו קלעהרען, אז ער טראגט זיך ארום מיט שרעקליכע געדאנקען.

דער געהיימניספולער זעלבסטמארד האט אויף אלע זיינע באקאנטע געמאכט א שווערען רושם.

לערענט דעזיינינג

איך פארזיכער אויסצולערנען דעזיינינג פאר מענער און באים קלאדינג. איך מאך פעטערנס פאר די טרייד. פרובירט א פעטערן.

I. FREEMAN

668 YONGE ST.

TELEPHONE RANDOLPH 0618

טעלעפאן עדלייד 5615

דר. ט. קייטס

דענטיסט

218½ קווין ווערט

(קארנער מיקאל סטריט)

טאראנטא.

M. BROWN,

INSURANCE OF ALL KINDS,

147 SEATON ST.,

PHONE MAIN 2364W

קענעדיען סטארעדזש קאמפאני

פייער פרוף בילדינג סטארען אלערליי סחורות, פורניטשור און פיאנאס געלט געליהען אויף ווערהויז רעסיטס. אויך פורניטשור געקרוידט ביי עקספערטס.

CANADIAN STORAGE CO

99 KING ST. WEST

PHONE MAIN 1466

דייוויד סקיי, מענעדזשער.

עס איז אמת

מיר ציהען זיך צוריק פון די ריטייל ביזנעס. אונזער גאנצער סטאק מוז זאר־פארט פארקויפט ווערען. מיר האבען באשלאסען צו פארגעסען די קאסט־פרייזען. קומט דעריבער זאפארט און קלויבט אייך אויס די בעסטע גודס. די פרייזען זענען געשניטען געווארען ביז'ן סאמע לעצטען: אייניגע סעמפעלס פון אונזער סייל.

ניו־יארקער סאטינענע קאלדרעס, רעג. $7.50. פאר $4.69.

אסארטירטע ציצענע קאלדרעס רעג. $5.50 פאר $3.25.

פיקענע קאלדרעס רעג. $25.00 פאר $15.00.

ווינדאו ,,פענעלס", ניו־יארק, רעג. $7.50 פאר $3.49.

טאנענוואלדער ,,טיקינג" 85 ס. א יארד.

מיר פארקויפען אויך הויז־דרעסעס, זאקען, שאפינג בעגס, האנטיכער, קווי־טענס, עמברוידערטע סעטס, טישטעכער, ,,בלאסטער" סעטס, לייליכער, ציבלאך, ווי אויך פיעלע אנדערע ארטיקלען וואס איז שווער צו אויסרעכענען. ווי אויך א מאסע פעטערנס פאר מענס און באיעס קלאדינג, עלעקטריק פיקסטשורס, אנינגס קאנטערס, טשערס, זינגער נייה־מא־שינען מיט א מאטאר, אן אויווען, גרויסע פלאטפארם־וואג, פלאטפארם טראק, גלאז ווינדא פארטישענס, און אלע אנדערע אלערהאנד פיקסטשורס.

די סטאר איז אפען פון 10 פירה ביז 10 אווענט.

FRANKLIN TRADING MILLS

143 דאנדעס סטריט, וועסט, טאראנטא, אנטאריא.

טעלעפאן עדלייד 1607.

חזן קאפלאנ'ס

נייער אדרעס איז

484 בראנזוויק עווענוי

טעלעפאן הילקרעסט W 5171

אפיס 11 קאלבארין סט.

טעלעפאן מיין 2907.

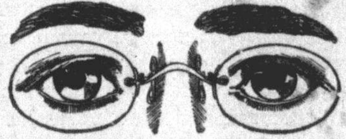

האט איהר אויגען טראבעל?

האט איהר קאפ שמערצען?

דאן זעהט זיך מיט דעם אידישען

אפטאמעטריסט

— און אפטישען —

וועלכער איז אויטאריזירט פון גאווערמענט

דר. העגרי הערריס

279 קאלעדזש סט.

(לעבען ספעדיינע)

אפען ביז 9 אוהר אין אווענט

DR. HENRY HARRIS

EYESIGHT SPECIALIST

Phone Trinity 6604

279 College St. Near Spadina

Open until 9 p. m.

נייעס!

דער איינציגער אידישער ארטיסט, יוסף בורשטין, וועלכער האט גערעקא־רייטעט די לאנדאנער, גאליציאנער און רוסישע שולען, ארבייט יעצט פאר זיך.

איך ארבייט צוזאמען מיט נאך עט־ליכע גוטע בעלי מלאכות. מיר מאכען אלערליי ארבייט וואס געהען אריין אין דיזען טרייד, ווי פענסי ארטיסט דעקא־רייטינג, פייפערהענגינג, פיינטינג, גריי־נינג און פלאסטערינג. אלעס ווערט געטאן ערשטע קלאסיגע ארבייט און צו מעסיגע פרייזען. צופרידענהייט און גוטע באהאנדלונג גאראנטירט. אונזער נאמען איז:

The UNITED ART DECORATORS

טעלעפאן לייקסייד W 5379

אדער טרינטי F 3894

52 סענט פעטריק סטריט.

4059-3-14)

פארלאנגט

Want Ads.

ווער עס דארף א גוטע עקספיריענסד ווארטש פרוי זאל פרעגען 56 דעניסאן עוו. פייגע ציטערמאן. טעלעפאן טרינטי 8600.

4090-2-22)

פארלאנגט א מיידעל אדער א פרוי מעג זיין מיט א קינד, בלויז פאר קאמ־פאני, מיט א רום, גאז און, עלעקטריק. פרעגען 126 דיארסי סטריט.

4088-2-21)

פארלאנגט עקספיריענסד אפרייטערס און לעסטערס צו בעד רום סליפערס און אויך באיעס צו טאן ארבייט אין א שאפ פרעגען 126 גארדען עווענוי.

10331-2-24)

טיילער און עקספיריענסד סיילסמאן פארלאנגט א פאזישאן אין א קלאדינג אדער דעפארטמענט סטאר, וועט געבען רעפערענס אויב פארלאנגט. שרייבט "זשורנאל" באקס 626.

4099)

פארלאנגט א פענטס מייקער עקס־פיריענסד אין ספעשעלס און סטאק. פרע־גען 984 קווין סטריט וועסט.

4103-2-22)

א פארמאן ביי מענ'ס קלאדהינג זוכט א שטעלע, עקספיריענסד אין מענעדזשען ארבייטער און קריגען די בעסטע ארבייט, א טיילאר ביים טרייד, וועל געבען די בעסטע רעפערענס פון די גרעסטע פיר־מעס אין מאנטרעאל. וועל אנהויבען מיט א מעסיגער סאלארי. שרייבט ,,זשורנאל" באקס 625.

4098-2-22)

פארלאנגט פוירסט קלעם עקספי־ריענסד אפרייטערס און סעמפעל מיי־קערס צו ליידים קאוטס. פרעגען ר. ברענ־מאן און קא. 63 ריטשמאנד סט. וועסט

10336)

בוקקיפער און עקספערט קארעספאנ־דענט זוכט ארבייט פאר קליינע פירמעס אויף "פארט טיים" בייטאג אדער אווענט. טעל. טרינטי J 6447.

4105-2-24)

מאקס האפמאן איז געבעטען קאמו־ניקירען מיט ליליען. זי איז זעהר קראנק. עדנא מענן.

4106-2-21)

פארלארען א באנדעל פינישערס טי־קעטס צווישען ריטשמאנד, בעווערלי און דאנדעס, עהרליכע געפינער, זייט אזוי גוט און ברייננט עס צו אין 424 דאנדעס סטריט וועסט.

4108)

ע. אייזען

אייער אלט באקאנטער טשיקען דילער, מאכט די וואך א בארגען פון גוטע פעטע גענז און טשיקענס. ארדערס דעליווערט צו יעדער טייל פון שטאדט.

90 עדווארד סטריט

טעלעפאן מיין 2175

10315-2-21)

ביזנעס שאנסען

Business Chances

פייפער הענגינג און פיינטינג

איך מאך די בעסטע רזשאבס אין פיינטינג און פייפער הענגינג, גוט און ביליג, בעסטע צופרידענהייט, טעלעפאָנירט גלייך. טריניטי F 8316

מ. קירשענבוים, 100 דעניסאן עוו.

10301)

פייפער הענגינג און פיינטינג

די אסינגטאנער פיינטינג און וואל־פייפער סטאר לאזט וויסען זייערע קאס־טימער אז מיר פיינטען או, דעקארייטען אייערע הייזער צו די ביליגסטע פרייזען. אויך פארקויפען מיר פייפער צו די ביליגסטע פרייזען. גרויסער בארגיי־אויז פיינט און וואל־פייפער. גיט אונז א טרייעל. טעלעפאנירט לייקסייד 0947 אדער לייקסייד 7581 — 166 אסינגטאן עווענוי, אייגענטימער סעם קאטץ

3829-2-18)

צו פארענטען

To Let

צו פארענטען אדער פאר־קויפען א סטאר מיט וואוינונג אין בעסטען ביזנעס בלאק אין איסט ענד לעבען בראדוויו עווענו, פאסיג פאר קלינינג און פרעסינג. פרעגען אין 750 קווין איסט. טעלעפאן דזשי־ראַרד 7863.

צו פארענטען א פלעט אין 783 דאנדעס סט. וועסט, 4 רומס און באט־רום, הארדוואוד פלארס, עלעקטריק, גאז ניי דעקארירט.

4085-2-22)

צו פארענטען א 6 רומיגע הויז מיט אלע קאנוויניענס, עלעקטריק, קאפעל אפסטערז אויף 3 רומס. אורזאכע פאר־לאזט טאראנטא, סטאף און עלעקטריק פיקסטשורס צו פארקויפען. פרעגען 212 מיידזשאר סטריט.

4104-2-24)

צו פארענטען א טיילאר שאפ מיט מאשינערי. זעהר ביליג. פרעגען טריניטי W 8856

4107-2-24)

צו פארענטען א הויז 1121 דאנדעס סטריט וועסט, 6 רומס, אלע קאנוויניענס נאכפרעגען עדלייד 5925.

4094-2-21)

צו פארענטען א פלעט פון 3 רומס אלע קאנוויניענס. פרעגען 115 מיקאל סטריט.

צו פארענטען א סטאר גוט פאר יעדער ביזנעס מיט עלעקטריק און טעלע־פאן פאר $15 א מאנאט. פרעגען 303½ קווין איסט.

4091-2-22)

עלעקטרישען

הויז ווייערינג און ריפיידס, עסטי־מיטס. קיין דזשאב צו גרוים אדער צו קליין. קיין שארען צו די דעקארא־ציעס ביים פיקסען.

דזשיי דזשייקאבסאן

27 באלדווין סטריט

טעלעפאן טריניטי J 3248

יעקב מ. בענעט

(פון בענעט און סעמעראן)

באריסטער. סאליסיטער

נאטאריעס א. ז. וו.

2901 דאנדעס סט. וועסט טאראנטא

טעלעפאן דזשאנקשאן 9077

וואוינונג טעלעפאן דזשאנקשאן 983

בלויז חזן וולאדאווסקי

איז אנשטענדיג, ריין און פארזיכטיג

אלס מוהל

און מסדר קידושין.

אלע עלטערען פון קינדער זאלען דאס נעמען אין אכטונג, ווייל דאס איז אין זייער אייגענעם בענעפיט.

קאנטרי לייט קענען מיר אויך רופען אויף זייערע שמחות.

וואוינונג 62 בראנזוויק עווענוי

טעלעפאן טריניטי 1076.

פאר ארימע אומזיסט.

פרייזען פאר קלאסיפייד אדווערטייזמענטס

"פארלאנגט" און "צו פארענטען" אדווערטייזמענטס.

25 סענט קעש א ל ביז 25 ווער־טער. פאר 35 סענט, אויב דורך א "טשארדזש אקאונט".

יעדעס ווארט איבער 25, ווערט גע־רעכענט צו סענט א ווארט.

ציפערען ווערען גערעכענט. יעדער ציפער באזונדער אלס א ווארט.

פאר קעפלאך איבער די אדווער־טייזמענטס ווערט גערעכענט 25 סענט עקסטרא פאר יעדען טאג.

פאר ,,באקס־סירוויס" 10 סענט עקסטרא

צו פארקויפען, ריעל עסטייט, ביזנעס־שאנסען און אלע אנדערע אדווערטייז־מענטס אין די קלאסיפייד קאלומס — 2 סענט א ווארט.

קלאסיפייד דיספליי

6 סענט אן אגייט שורה

טויט — נאטיצען אדער לויות — פ"גנט פיידוש 6 דאלאר, אנדערע פיידושעס 3 דאלאר

אדווערטייזמענטס ווערען גענומען דורכ'ן טעלעפאן, נאר פון די יעניגע, וועלכע האבען מיט אונז א "טשארדזש אקאונט".

דער "זשורנאל" וועט נים זיין פאר־אנטווארטליך מעהר ווי פאר איין נים ריכטיגע אינסערשאן אויב מען האט נים געלאזט וויסען דעם טעות אין דעם זעלבען טאג, איז עס דעם אדווערטייזער'ס פארלוסט.

קויפען און פערקויפען

Bought and Sold

צו פארקויפען א 3 פיעס. טשעסטער־פילד סעט, מאריט, לייברערי טיש, אויך א פיאנא. פרעגען 224 מיקאל סט. אורזאכע פארלאזט טאראנטא. מוז פאר־קויפט ווערען, זעהר ביליג.

4080-2-21)

טשעטעל מארגעדזשעס געקויפט, געלט געליהען אויף גוטע סעקיוריטיס. ראם 331 בעי סטריט.

10297-2-21)

פארלאנגט צו קויפען א טיילאר שאפ מיט ארום צעהן מאשינען און אנדערע נויטינגקייטען. פרעגען ביי טעלעפאן עד־לייד 2650.

4097-2-21)

א פיש און טשיקען ביזנעס צו פאר־קויפען ביליג. נאכפרעגען 803 דאנדעס סטריט וועסט.

4095-2-21)

איבערצייגעבען א סעקאנד הענד סטאר אין בעסטען געגענד פון שטאדט, אייגענטימער מאכט א גוטען לעבען. איהר קענט זיך איבערצייגען. פרעגען פא־זען, 185 יארק קארנער ריטשמאנד.

4101-2-24)

צו פארקויפען א סאליד בריק פאונ־דיישאן 6 רומיגע הויז, אלע מאדערנע קאנוויניענס, קאנקריט סעלער, סייד ענטרענס, גרויסע ווארענדע פרייז $4500 פרעגען 162 ראבערט סטריט.

4092-2-26)

קאלעקשאן

פון אקאונטס, קיינע טשארדזשעס סייד דען דער קאלעקשאן ווערט געמאכט. אקאונטס געקויפט. פעדעראל קרעדיטארס אסאסיאיישאן, רום 217, 331 בעי סטריט

10298-2-22)

דר. ס. פערלמאן

דענטיסט

198A קווין סט. וועסט

טעלעפאן עדלייד 7279

הויז טעל. הילקרעסט W 6373

אפען אווענטען.

קאפלאן & שפראכמאן

ארכיטעקטס

298 דאנדעס וועסט

טעלעפאן טריניטי 8338.

אויב איהר דענקט בילדען זעהט אונז מיר קענען ארראנזשירען אייער מאר־גיידזש אנליהע.

דארפט איהר

א פלאמבער, א קארפענטער, א פיינטער אדער אן אנדער בעל מלאכה

א מארטגיידזש, א פארטנער אדער אן אנדער ביזנעס אנגעלעגענהייט

פארקויפען אדער פארענטען אייער הויז אדער רומס

ווילט איהר

פארקויפען אדער קויפען אלטע פורניטשור

מאכען קליידער פאר אייערע קינדער אדער קויפען פארטיגע קליידער

זוכט איהר

צו קויפען אדער פארקויפען א ביזנעס

א גוטען לאיער, אן אינשורענס מאן, אדער פראפעסיאנעלע דיענסט

לעזט די קלאסיפיצירטע אדווערטייזמענטס

שטעלט אריין אן "אד" אין

,,אידישען זשורנאל"

די איינציגע אידישע צייטונג אין אנטאריא

ביז איהר פרובירט

"SALADA"

גרינע טיי

האט איהר ניט פארזוכט פון די בעסטע. פריש, באטעמ'ט און ריין. פרובירט עס.

אין „פאלים קאורט"

עס איז שטורעמדיג.

עס איז שטורעמדיג חברים און פריינד!

און מחמת עס איז שטורעמדיג דעריבער האבען אלע גנבים און אלע שווינדלער אוועקגעלעגט זייערע קלאפער־געצייג און האבען באשלאסען צו ווערען גוט און פרום.

און ווען דער דור איז גוט און פרום, זיצען די פריסטער אהן א שטאך ארבייט, שטעהען די פאליצייסקע מיט פארלייגטע הענט, דרעהען זיך ארום די לאיערלאך אהן פרנסה, און די גאנצע וועלט שטעהט אין טיפען טרויער.

עס איז שטורעמדיג טייערע חברים!

און עס איז פוסט און וויסט אין די טוירען פון די זונדיגע נשמות, און מיט א פארקלעמט געמיט שטעהען מיר און מיר ווארטען ביז דער שטורם וועט אויסגעשטורעמט ווערען און די וועלט וועט צו איהר נארמאלען צושטאנד קומען.

וויי א וועלט אהן גנבים איז א טויטע וועלט.

טויטע וועלטען קאנען קיין פרנסה ניט ליפערען.

יא שמיץ אדער ניט שמיץ?

צווישען די גרויסע און שווערע פראבלעמען, וואס שטעהען איצט אויפ'ן סדר־היום אין דער וועלט, געפינט זיך איצט א שפאגעל־נייע פראגע, די זאגענאנטע שמיץ פראגע. פאר די אויגען פון פראגע פון שמייז. פאר די אויגען פון דער גערעכטיגקייט שטעהען זיבען שעהנע מענשען אין פאלדאטסקע מונדירען, און ווארטען אויף זייער קוויטעל. זיי האבען געוויסען סאלדאט אויסגעטאן נאקעט און האבען איהם ארייגעצימבעלט צעהן שמייץ.

שטעלט זיך איצט די פראגע: וואס זאל מען טאן מיט די זינדיגע סאלדאטען? אפשר זאל מען זיי איינגעבען די אייגענע מעדיצין, וואס זיי האבען פאר זייער מיליטערישען חבר גענוצט? אפשר זאל מען זיי צאהלען א צאהן פאר א צאהן און אן אויג פאר אן אויג?

די פראגע איז אן ערנסטע און דער ריכטער קאן זיך קיין עצה ניט געבען. ער האט דא צו טאן מיט סאלדאטען, און מיט סאלדאטען דארף מען זיין פארזיכטיג. אפילו דער מענש, וואס דארף על פי דין זעהן באשולדיגען די אנגעקלאגטע, שטעהט אויך און ווייסט ניט וואס צו טאן.

ווארט מען און מען ווארט. שטעהט פאר די אויגען די נייע פראגע: יא שמיץ אדער ניט שמיץ? יא שטראפען אדער ניט שטראפען?

און מען ווייסט ניט וואס מען זאל טאן.

עס איז שוין איינמאל א שווערע פראבלעם.

זאלען זיך שוין אזעלבע פראבלעמען ניט אויספראבלעמעווען!

באפרייט א אידען פון א בלבול

)׃0׃(

די שטעדט אסטראווא און לאמזשא זענען לעצטענס געווען שטארק פאראינטערעסירט מיטן פראצעס פון דעם איד אפרים קאלקיעוויטש, וועלכער איז בעשולדיגט געווארען אין א שווערען פארברעכען פון אונטערצינדען א מיהל.

די געשיכטע פון דעם פראצעס איז פאלגענדע:

אין דארף דלוגאסיאדלא, אסטראווער קרייז האט אפרים קאלקיעוויטש אמאל געהאט א מיהל, וועלכע ער האט פארקויפט א קריסט. דאס געלד האט ער אנגעווארען אין שלעכטע געשעפטען און האט געלעבט אין דארף אין גרויס דחקות.

אין א צייט ארום האבען איינינע אידען אפגעקויפט אין דעם דאזיגען דארף א טארטאק און עס זענען געגאנגען קלאנגען אז דעם טארטאק ווילען זיי איבערמאכען אויף א מיהל און קאלקיעוויטש'ן צונעהמען אלס פערוואלטער.

גראד האט זיך געמאכט אז די אלטע מיהל, וועלכע האט אמאל געהערט צו קאלקיעוויטש'ן איז אבגעברענט געווארען און אין דארף האט זיך פארשפרייט א קלאנג, אז די מיהל האט אונטערגעצונדען קאלקיעוויטש, כדי פטור צו ווערען פון א קאנקורענט פאר מיהל, און וועלכער ער וועט זיין א פערוואלטער. מען האט געזוכט און געפונען אן עדות, א קליין קריסטליך אינגעל וואס האט געארבייט אין דער מיהל און וועלכער האט ביי דער אויספארשונג ערקלעהרט, אז קאלקיעוויטש האט איהם געגעבען א שמאטע אנגעזאפט מיט בענזין אויף אונטערצינדען די מיהל.

מחמת דעם, וואס מיט דעם פראצעס איז געווען שטארק פאראינטערעסירט די אידישע באפעלקערונג פון די דערמאהנטע צוויי שטעדט, איז פון ווארשא ארויסגעפאהרען אהין צום פראצעס דער באקאנטער כלל טהוער ר' אברהם האפנאגעל.

דער פראצעס אין לאמזשער קרייז געריכט האט זיך אנגעהויבען מאנטאג דעם 14־טען יאנואר ביינאג, האט זיך געצויגען ביז דינסטאג 6 א זייגער פארטאג. בעת דער געריכטס־אויספארשונג האט דאס קריסטליכע אינגעל זיך מודה געווען אז קאלקיעוויטש האט איהם קיין שום שמאטע מיט נאפט ניט געגעבען און בכלל האט ער צו דער שרפה קיין שום שייכות ניט געהאט, אז דעם בלבול אויף איהם האט ער געמאכט דערפאר, ווייל מען האט איהם דערצו אנגערעדט.

דאס געריכט האט קאלקיעוויטש'ן פריי געשפראכען.

עס איז אבער דאך ניט אבגעגאנגען אהן א טראגעדיע. דער דערמאהנטער ווארשאווער כלל טוער ר' אברהם האפנאגעל, ארויסגעהענדיג נאכ'ן אורטייל פון געריכט וואו ער איז אפגעזעסען די גאנצע נאכט, האט צוגערופען א שליטעל, און זיך געהייסען פיהרען צום וואקזאל, כדי אבצופאהרען צוריק קיין ווארשא. נאר ווי ער האט זיך געוועלט זעצען אין שליטעל האט ער באקומען א הארץ־שלאג און אויפ'ן ארט געשטארבען.

אינקאם ריטוירנס

סיטי און טאראנטא

דער קאנסיל פון דער קארפאראציע פון טאראנטא, האט געפעסט יאנואר 23, 1923, א ביילא נומער 9473, וועלכע לויטעט ווי פאלגט:

"יעדער איינער וואס האט אן איינקונפט וועלכער איז אונטערווארפען אונטער אסעסמענט, זאל צווישען דעם 14־טען און דעם 24־טען טאג פון פעברואר פון יעדען יאהר אריינשיקען צום אסעסמענט קאמישאנער פון טאראנטא א דעקלאראציע, אין איינקלאנג מיט דער פארם וועגען וועלכער עס רעדט זיך אין סובאסעסמענט געזעץ, ציינענדיג זיין איינ־סעקשאן (1) פון סעקשאן 18 פונ'ם קונפט פון אלע קוועלען אין פארלויף פונ'ם יאהר וואס ענדיגט זיך דעם 31־טען דעצעמבער פון פאריגען יאהר, באופן אז דיזע ביילא זאל זיך ניט באציהען אויף פערזאנען, וועלכע האבען געמאכט א "ריטוירן" צום אסעסאר, אויפ'ן פארלאנג, ווי עס פאדערט זיך לויט סעקשאן 18 פונ'ם אסעסמענט געזעץ."

דאס ווארט "פערזאן", ווי עס ווערט אויסגעטייטשט אונטער'ן אסעסמענט עקט, שליסט איין אין זיך אן אינקארפארירטע קאמפאני אדער פארטנערשיפ.

אינקאם ריטוירן פארמס קאן מען באקומען אין דעם אסעסמענט דעפארטמענט, סיטי האל, טאראנטא, און וועלכע אפיס די ריטוירנס דארפען אויסגעפילט ווערען און וואו די אפידייוויטס, וואס באשטעטיגען דעם ריטוירן, קאן אויסגעמאכט ווערען פאר אן אסעסאר.

יעדער איינער וואס האט שוין באקומען א פארמע און האט עס נאך ניט אויסגעפילט, איז אויפגעפאדערט צו טאן דאס זאפארט. די אסעסארס גרייטען איצט צו ליסטען פון די יעניגע, וועלכע האבען נאך ניט אריינגעשיקט זייערע ריטוירנס.

סעקשאן 21 פון דעם אסעסמענט עקט לויטעט, אז יעדער איינער וואס פארפעהלט צו אריינשיקען אדער צושטעלען זיין ריטוירן, זאל באשטראפט ווערען מיט א געלט־שטראף ניט העכער פון 100 דאלאר, און אלס צוגאב זאל ער נאך דארפען צאהלען א געלט־שטראף פון 10 דאלאר פאר יעדען טאג וואס ער פארפעהלט צו אריינשיקען זיינע ריטוירנס.

JAMES C. FORMAN, אסעסמענט קאמישאנער.

טאראנטא, פעברואר 13, 1924.

די טעלעגראמע

פון היינץ טאוואט

אידיש פון א. פרומקין.

— וואס נעקמסטו זיך אזוי שטארק צום הארצען? דאס קינד וועט דאס פונקט אזוי גוט איבערקומען, ווי אלע פרויען זינט אונזער מוטער חוה. זי איז ניט די ערשטע און וועט ניט זיין די לעצטע פרוי וואס האט חתונה.

— אבער בארעכען, ווי צארט זי איז! די ריינע אונשולד.

— קאן איך מיר נארניט העלפען. זי האט דאך קיין צייט ניט געהאט, האט ניט געקענט ווארטען. איך בין געווען דאגעגען, ווייל זי איז נאך צו יונג. אבער דו האסט געזאגט יא, און אצינד, ווען עס ווערט ערנסט, ציטערסטו ווי א בלאט.

— זי איז דאך אזוי בלוט יונג!... אך, עמיל!

— ביזטו געווען א סך עלטער? און האט עס דיר עפעס געשאדט? צום טייוועל, זי איז דאך געזונד און שטארק, וואס ווילסטו אייגענטליך?

— איך קאן זיך ניט בארוהיגען. איך מוז דאך א פריהער רעדען מיט איהר, זי אויפקלעהרען.

— אויפקלעהרען?... וואס זשע, דו מיינסט, אז זי האט געלעבט אויף דער לבנה?

— דאס ניט אבער..

— נו, וואס זשע דען?... האלסטו דאס פאר אזוי נויטיג, האט דיין מאמע דיך שטארק אויפגעקלעהרט?

— ניין. דאס ניט. איך געדענק ניט. ביי מיר איז דאס גארנישט נויטיג געווען.

— נו, זעהסט דאך!... און ביי אונזער קייטע'ן איז עס נויטיג?

— זי איז דאך אזוי אונשולדיג!

— נו, אוודאי איז זי אונשולדיג. אבער נאריש איז זי פונדעסטוועגען ניט. די בעסטע זאך איז עס איבערצולאזען צו די ביידע יונגע חברה, זיי וועלען שוין ווי עס איז פארטיג ווערען דערמיט. אויף וויפיעל עס קוקט מיר אויס, איז דער חתן אונזערער, פריטץ, הייסט עס, אויך גישט קיין נעביבעל...

— איך האב אזוי מורא, ווען ער...

— וואס איז שוין ווייטער?...

— מען הערט דאך אזוי אפט וועגען מענער, וועלכע פארשטעהען ניט די עמפינדליכקייט פון א יונגער פרוי. און דאן קאן אזא הייראט שוין באלד פון אנפאנג צושטערט ווערען.

— האב קיין מורא ניט, איך גלויב אז פריטץ ווייסט וואס ער האט צו טאן.

— איך האב אזוי מורא!

— דומהייטען! וואס איז דא וואס מורא צו האבען?!...

די געוועהנליכע רעדעס ביים טיש זיינען געהאלטען געווארען, און אהן דעם אז די אנדערע זאלען עס האבען באמערקט איז דאס יונגע פארעל פארשוואונדען. אפילו דער מאמא האבען זיי קיין גוטע נאכט ניט געזאגט.

— אך גאט, אך גאט! ווי וועט עס צוגעהן מיט דער ארעמער קייטע! — האט די מוטער געיאמערט, ווען די לעצטע געסט זענען אוועק.

— נו, וועסטו אמאל אויפהערען, צו ניט?! האט דער פאטער געזאגט מיט כעס. — איבערהויפט איז שוין איצט צו שפעט צו יאמערען. איך ווייס ווירקליך ניט וואס דו ווילסט.

— דאס ארעם קינד!... דאס ארעם אונשולדיג קינד!

— הער אויס, דאס ווערט מיר שוין אביסעל איבערדריסיג, אט די גאנצע געשיכטע איז אייגענטליך ניט קיין באזונדערער קאמפלימענט פאר מיר, אדער ווי איז דאס, האב איך זיך דאן אויפגעפיהרט ווי א ווילדער מענשען־פרעסער מיט דיר?

— פון דיר איז דאך נאר ניט קיין רייד!

— נאר איך דענק, אז פריטץ וועט ניט זיין קיין סך אנדערש ווי איך בין געווען, אדער ווי אירגענד וועלכער אנשטענדיגער מענש פיהרט זיך אויף.

דעם גאנצען פריהמארגען איז זי ארומגעלאפען א צוטראגענע, און ביי דעם מינדעסטען גערויש איז זי געווען ביי דער טיר.

— וואס איז שוין ווייטער מיט דיר?

— איך ווארט דאך אויף א נאכריכט פון קייטע'ן.

— וואס הייסט דאס?

— זי האט מיר געמוזט פעסט פארשפרעכען, מיר גלייך צו טעלעגראפירען, ווי אלעס איז צוגעגאנגען, וואס עס האט פאסירט.

— איך פארשטעה ניט, וואס פאר א אויסערגעוועהנליכעס האט דא געקענט פאסירען? דאס דארף מען דאך ניט באשטעטיגען דורך'ן טעלעגראף. דאס פארשטעהט זיך דאך פון זיך אליין. מען רעדט דאך ניט וועגען אזעלכע זאכען...

— דאס פארשטעהסטו ניט, דאס קאן בלויז א מאמע פיהלען.

— נו, זאל זיין אזוי!

ארום מיטאג צייט איז ענדליך געקומען א טעלעגראפען־טרעגער. — אבער איהרע הענד האבען אזוי געציטערט, אז זי האט ניט געקענט עפענען די טעלעגראמע, נאר האט זי דערלאנגט דעם פאטער, וועלכער האט זי רוהיג פארנאנדער געוויקעלט.

א רגע האט ער געמאכט אן ערנסטע מינע, אזוי אז די מוטער איז שיעור ניט אומגעקומען פאר שרעק, — דאן האט ער זיך ניט געקאנט איינהאלטען און האט זיך צולאכט, און לאכענדיג אזוי, אז ער האט זיך קוים געקאנט האלטען אויף די פיס, בעת ער האט געזעהן איהר צושראקענעם פנים, האט ער איהר דערלאנגט די טעלעגראמע. און איצט האט ער זיך נאך הארציגער צולאכט. ווען ער האט געזעהן, ווי זי האט געקוקט מיט א פארגליווערטען בליק אויפ'ן בלעטעל פאפיר, און ווי זי האט געלעזען בלויז דאס איינע ווארט, וואס איז געשטאנען אין דער טעלעגראמע, — דאס איינציגע איינפאכע, אבער אזוי פיעל זאגענדע ווארט:

"גרויסארטיג!

קייטע".

פאליציי געפינט טאבאק פאר טויזענטער דאלאר

ביי רזשיימס ריטשארדס, וועלכער איז ארעסטירט געווארען דינסטאג אוונט האט די פאליציי געפונען טאבאק און סיגארען אין ווערט פון דריי טויזענט דאלאר.

18 יאהר פון ערפאלג זענען אונטער

Fruit-a-tives

— דער וואונדערליכער מעדיצין געמאכט פון זאפטען פון עפעל, ארענדזשעס, פייגען, פלוימען און טאניקס.

25 ס. און 50 ס. א באקס — ביי אלע דילערס.

— FRUIT-A-TIVES LIMITED, Ottawa, Ont.

אגדענסבורג נ. י. — לאנדאן ענג. — סרי קטשווירטש נ. ז.

אשאווא העלפט ניי געקומענע אידישע אימיגראנטען

די קליינע אידישע קהלה פון אשאווא, אנטעריא, האט זיך פארפליכטעט צו אריבערנעהמען און באזארגען צוויי אידישע אימיגראנטען פאמיליעס, וועלכע זענען ניט לאנג צוריק אריבערגעקומען פון יענער זייט ים. א ספעציעלער פארטרעטער וועט די טעג אנקומען פון יענעם שטעדטעל און וועט די פאמיליעס אהין אריבערפיהרען, כדי זיי זאלען דארט איינצוואוינען.

די טעג איז אין אשאווא אפגעהאלטען געווארען א פארזאמלונג אין די אינטערעסען פון די אידישע אימיגראנטען. די פארזאמלונג איז פארגעקומען אין מר. ה. ענגעלס האל, אין סימקא סטריט, נארט, אונטער דער פארזיצערשאפט פון מר. סמיט. די רעדנער זענען געווען: מר. לעהרער פון טאראנטא און מר. טענענבוים פון מאנטרעאל. נאך די רעדען איז ארגאניזירט געווארען א אידישע אימיגראנטען געזעלשאפט און פאלגענדע אפיסערס זענען דערוועהלט געווארען:

מר. פ. סמיט, פרעזידענט, סעקרעטאר און טרעזשורער.

אין דער עקזעקוטיווע זענען אריין: מר. נ. קאהען, מר. נ. ענגעל, מר. שווארץ מר. דזש. ראגיש און מר. א. שווארץ.

אויף דער זעלבער פארזאמלונג איז אויך ארגאניזירט געווארען א לעידיס אוקזילערי פון דער זעלבער ארגאניזאציע, און פאלגענדע זענען אין דער קאמיטע ערוועהלט געווארען:

מרס. ה. ענגעל, פרעזידענטין.

אין דער עקזעקוטיווע זענען אריין: מרס ס. שווארץ, מרס ה. דיים, מרס פ. סמיט, מרס א. שווארץ און מיס האלפערן.

פאלגענדע האבען בייגעשטייערט פאר'ן פאנד צו העלפען די אידישע אימיגראנטען:

פ. סמיט 25 דאלאר. ה. ענגעל 25 דאלאר, ס. שווארץ 5 דאלאר. נ. קאהען 25 דאלאר. ד. שייגמאן 5 דאלאר, א. שווארץ 5 דאלאר. מרס ה. דיים 5 דאלאר ס. איינהארן 2 דאלאר, דזש. שאבעט 5 דאלאר, דזש. שווארץ 2 דאלאר, פ. האלפערן 2 דאלאר, מארקאוויטש 2 דאלאר, גודמאן 1 דאלאר, העניק 5 דאלאר. א. עמבראוז 2 דאלאר, מ. שווארץ 5 דאלאר און דזש. ראגיש 5 דאלאר. צוזאמען 126 דאלאר.

די פארזאמלונג איז אויך געווען פארבונדען מיט א מוזיקאלישען נומער פון מרס. שווארץ און א רעסיטאציע פון מרס. ענגעל.

בלויז א קליינע צאהל

דאלארדינגע סייפס

זענען נאך פארבליבען אין אפיס

קומט אריין אין אפיס און קויפט אן אייזערנע סי פ

$1 פאר בלויז

אייל'ט זיך צו און שאפט זיך איין אן אייזערנע סייף מיט א שליסעל

מאכט אייך פאר אן אייגענעם בעל הבית איבער אייער אנגעזאמעלט געלט

די סייפס זענען ווערט צו 5 דאלאר

קויפט א סייף מיט א שליסעל היינט און הויבט אן סייפען פאר זיך

קומט אין אפיס פון „זשורנאל"

253 קווין סטריט וועסט

פון 9 פריה ביז 5 פארנאכט

טעלעפאן עדלייד 3967

THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל
H. Winberg, Pres. & Gen. Mgr.
The Only Daily Jewish Newspaper In The Province of Ontario.
PUBLISHED BY
CANADIAN JEWISH PUBLISHING Co. Ltd.
251—253 Queen Street West Telephone Adelaide 3967
Subscription Rates $6 PER YEAR, $3.50 SIX MONTHS
Single Copy — 3 cents
Entered as Second Class Mail Matter at C. P. O. Toronto Ont.
January 22nd 1913

עס פעהלט טאלעראנץ

—):0:(—

אין ווארשע איז געשעהן א נייעס. די דארטיגע בונדיסטישע אידישע צייטונג האט אנגעהויבען ערשיינען אום שבת. פריהער האבען זיך מאנכע פרומע עלעמענטען אריינגעווארפען אויף די צייטונגס־פארקויפער און האבען די צייטונג פון זייערע הענט ארויסגעריסען און זי גלייך אויפ'ן ארט פארניכטעט, און אצינד האבען די רבנים די צייטונג און די ארויסגעבער אין חרם אריינגעלעגט.

דער חרם איז ניט געקומען פון איינצעלנע רבנים, נאר פון דעם ווארשעווער ועד הרבנים. דאס מיינט אז אלע רבנים האבען דעם חרם אויסגעארבייט און אין דער עפענטליכקייט ארויסגעטראגען. די פוילישע רעגירונג וועט עס אננעהמען פאר א באווייז, אז די וואס האבען געוואגט צו ארויסגעבען א צייטונג אום שבת, זענען באמת מענשען וואס שטעהען אויסער דער צייט און אז מען דארף זיי פון דער געזעלשאפט ארויסשטויסען.

ווארשע איז ניט די איינציגע שטאדט אויף דער וועלט, וואס פארמאגט רבנים. ניו־יארק איז איצט דער צענטער פון אלערליי אידען פון אלע וועלט־טיילען. פאראן צווישען זיי מאסען אידען פונ'ם אלטען שניט. פאראן אויך פיעל רבנים. דאס אמעריקאנער לעבען איז פיעל אנדערש איידער דאס לעבען אין דער אלטער היים. אין אמעריקע האנדעלט מען און מען וואנדעלט אום שבת פאר אלעמען אין די אויגען, און קיינעם פאלט גאר ניט איין צו מאכען דערפון אן "אישו".

עס ערשיינען צייטונגען אום שבת אין אזעלכע שטעדט ווי ניו־יארק און פילאדעלפיע, און דאך האט מען ניט געהערט, אז אימיצער זאל מאכען עפענטליכע סקאנדאלען און אריינלעגען די ארויסגעבער פון די ניו־יארקער און די פילאדעלפיער אידישע צייטונגען אין חרם. דער ברייטער אידישער עולם קוקט אויף דעם ווי אויף א גאנץ געוועהנליכער ערשיינונג, און קיינעם חלומ'ט זיך גארניט, אז מען קאן די ראד פון דער צייט איבערדרעהען אויף צוריק. דאס לעבען איז שטארקער און מעכטיגער פון אלע טראדיציעס, און פונקט ווי מען קאן איצט ניט אומקעהרען די מענשען צו די צייטען פון פאר דעם מבול, פונקט אזוי איז אוממעגליך צו צווינגען אלעמען, אז זיי זאלען לעבען לויט די מעטאדען פון דורות און דורות צוריק.

מיט וואס־זשע זענען די אידען פון ווארשעווער אידישען ישוב הייליגער און פרימער איידער די אידישע ישובים פון ניו־יארק און פילאדעלפיע? דער תירוץ איז, אז הייליגער און פרימער זענען זיי טאקע ניט, נאר זיי האבען זיך נאך ניט אויסגעלערענט די תורה פון טאלעראנץ, פון געדולדיגקייט און מענשליכער באציהונג צו זייערע מיטמענשען. ווייל אויב זיי וואלטען פארשטאנען די אמת'ע באציהונג צווישען מענש און מענש, — וואלטען זיי קיינמאל ניט געוואגט צו אריינמישען זיך אין יענעמ'ס אינטערעסען. די בונדיסטישע צייטונג איז ניט קיין פרומע אינסטיטוציע, און אויב עס לוינט זיך פאר די ארויסגעבער צו ארויסגעבען זייער צייטונג זיבען מאל א וואך, איז דאס זייער אייגענע זאך, קיינער האט ניט קיין רעכט צו מאכען א טרעוואגע און יענע ארויסגעבער אין חרם אריינווארפען. חרם איז דער געשפענסט פון אלטע פארשימעלטע צייטען. פון חרם האבען די אמאליגע אידען געליטען ניט ווייניגער איידער פון אויסנאהמס־געזעצען און געטאס. אידען האבען דעריבער באדארפט זיין די לעצטע א חרם אויף אימיצען צו ארויפלעגען.

עס איז ניט די פראגע פון גוטהייסען די האנדלונג פון דער „פאלקס צייטונג". עס איז גיכער א פראגע פון טאלעראנץ, און דאס ווייזט אויס פעהלט אין גאנצען ביי די פוילישע אידען. מיט א צייט צוריק האט זיך עס ארויסגעוויזען ביי דער פראגע פון א אידיש־אקאדעמיש הויז, ווען עס איז פארגעקומען דער סקאנדאל און דער מיניאטור־פאגראם אויפ'ן קהלה־הויז, און יעצט צייגט זיך עס ארויס מיט דעם חרם.

עס פעהלט טאלעראנץ, צו קענען טאלערירען יענעמ'ס מיינונג אויך.

* * *

אונטער'ן נאמען "ראסען־אפשטאמונג אין קאנאדע" איז נעכטען ערשיענען פאלגענדער לייט־ארטיקעל אין דער היגער "גלאוב".

דער צענזוס צייגט אז 4,869,000 פערזאנען אין קאנאדע זענען פון בריטישער אפשטאמונג, צוטיילט ווי פאלגט: ענגלישע 2,545,496; אירלענדער 1,107,817; שאטלענדער 1,173,824; אנדערע 41,953. די באפעלקערונג פון פראנצויזישער אפשטאמונג איז 2,452,782, עטוואס ווייניגער ווי די ענגלישע. נאך דעם קומט 66 פארשיעדענע ראסען. מען דריקט אפטמאהל אוים די מורא, אז קאנאדע ווערט פארפלייצט מיט אויסלענדער, אבער דאס איז איבערטריבען. עס איז פאראן גענוג "זיכערהייט" אינ'ם פאקט, וואס די אויסלענדער זענען צוטיילט אין אזוי פיעל פארשיעדענע קלאסען. פערזאנען פון איין ראסע מעגען זיך טוליען צוזאמען, אבער צווישען אויסלענדער פון די באזונדערע גרופעס איז ניטא אזא בונד. די גרעסטע גרופע איז די דייטשע, מיט 294,636 פערזאן, א קליינער פראצענט פון דער גאנצער באפעלקערונג, און דאן קומען די אידען מיט 126,196; אוקראינער 106,721 און 100,764 רוסען. א פערזאן פון ענגלישער אפשטאמונג ווען ער קומט אין א געגענט וואו עס וואוינען פיעלע אויסלענדער, און זעהענדיג דעם אופן ווי די אויסלענדער לעבען, באמערקענדיג זייער אקצענט און מנהגים, באקומט א פאלשען איינדרוק, אז זיי זענען אלע פאראייניגט און זענען א געפאהר פאר דער געמיינדע, פארגעסענדיג אז זיי קומען פון א קאנטינענט, וועמענס איינוואוינער זענען אין פיעלע פאלען טויט־ליבע שונאים צווישען זיך. מעסיגע פארזיכטיגקייט דארף גענומען ווערען געגען א צו גרויסער צאהל פון אויסלענדישער איינוואנדערונג, אבער די ציפערען צייגען, אז ביז יעצט איז ניט געוועזען קיין גרונד פאר שרעק.

* * *

ווען דער וועטער־נביא האט דינסטאג פאראויסגעזאגט דעם שניי־שטורם, האבען א סך געמיינט אז מען דארף איהם צופיעל ניט גלויבען.

פון דינסטאג אווענט אן האט מען איינגעזעהן, אז אפילו דער וועטער נביא זאגט אויך אמאהל אן אמת.

* * *

ניט איינער האט דינסטאג אווענט באדויערט דאס, וואס ער האט פארלאזען דאס הויז.

ווייל דאס אהיימקומען איז פאר פיעלע געוועזען א גאנץ הארבע פראגע, באזונדערס ווי אזוי אהיימצוקומען, ווען קיין קארס זענען ניט געגאנגען, און קיין "טעקסעס" האט מען ניט געקענט באקומען, און האט מען זיך שוין יא געקראגען, זענען זיי אבער געבליבען שטעקען אין שניי.

* * *

און אין אלץ איז שולדיג מעקסיקא. אפילו אין דעם נעכטיגען שניי־שטורם באשולדיגט מען דעם "גאלף אף מעקסיקא", א ציקלאנישער שטורם פון דארטען האט עס פאראורזאכט די גאנצע געשיכטע.

* * *

מען האט ניט געדארפט נעכטען מעסטען דעם שניי מיט "אינטשעס", עס האבען זיך געפאדערט גאנצע "יארדס".

א גוטער סטאליאר

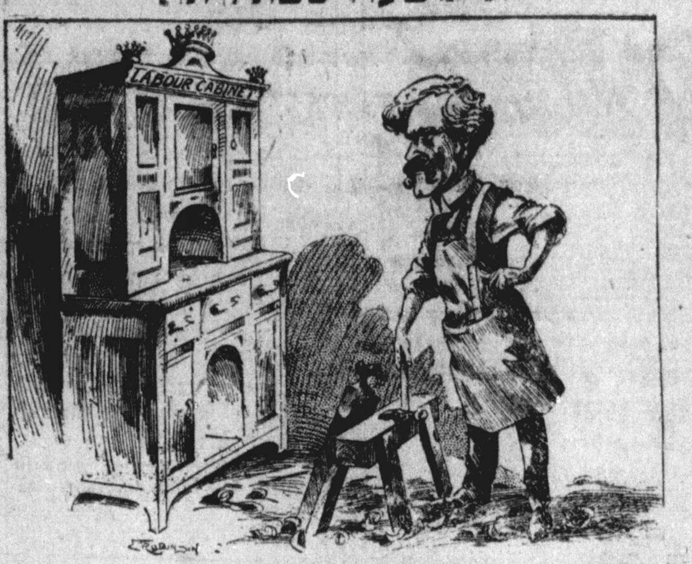

די שאפע איז אפשר ניט אזוי גלאטיג אפגעארבייט, אבער דערפאר איז עס א שטארק שטיק מעבעל.

סודות פון חדר—אדער דער „אידישער ראספוטין"

(פון מאסקווער פרעהליכע מעשה'לאך) **פון א. גארין**

—):0:(—

מיין פריינד, וואס האט זיך אקארשט אומגעקעהרט פון מאסקווא און האט מיר אנדערצעהלט א פאק מיט צרות וועגען דעם איצטיגען „גליקליכען" רוסישען לעבען, האט קענטיג אויף מיר צולעצט רחמנות געקראגען און זיך אנגערופען:

„איהר ווילט איך זאל מאכען א סוף צו אייער מרה־שחורה? וועל איך אייך איבערגעבען א פאר פרעהליכע מעשה'לאך, וואס אין מאסקווא ווייסט פון זיי קינד און קייט, פאר אייך אבער וועלען זיי געוויס זיין א נייעס. דאס זענען אלץ אזעלכע סודות, וואס מ'טאר זיי אייגענטליך פון חדר ניט ארויסזאגען. דאריבער בלייבען זיי תמיד צווישען היימישע. דא, אין אויסלאנד, האט איהר געוויס זיי ניט געהערט. און הערען איז זיי כדאי. ס'וועט אייך ווערען פון זיי אביסעל לייכטער אויפ'ן הארצען און איהר וועט זיך איבערצייגען, אז לגבי פיעל פרטים זענען מיר „מיט לייטען גלייך".

און מיין באקאנטער האט אנגעהויבען:

„די ערשטע מעשה וואס איך וועל אייך דערצעהלען, איז אביסעל א פיקאנטע. און ווען איך וועל זי וועלען גענוי באשרייבען, וואלט איך זי געדארפט דרוקען אונטער'ן קעפעל: די געשיכטע מיט'ן אידישען ראספוטין". שוין פון נאמען אליין זעהט איהר, אז „ראספוטיניזם", הגם אביסעל אין א פארקלענערטען מאסשטאב, זענען א דבר שבנמצא אפילו אין דער קאמוניסטישער מאסקווא. און אז איהר וועט געוואהר ווערען די איינצעלהייטען, וועט איהר גאר פועל'ן ביי זיך, אז קוים עס עקזיסטירען ערגיץ וואו פאלאצען, מעגען זיי זיין קיסר'שע אדער קאמיסארישע, מעגען זיי זיך רופען „ווינטער־פאלאצען" אדער „רויטער־קרעמעל", מוז זיך וועבען ארום די פאלאצען אן אינטריגע, עס מוזען זיין אינוועניגסטע געהיימניסען, וואס הערען ניט דער וועלט, ניט די געזעצען, וואס האבען פאר קיינעם קיין מורא ניט.

אט אזא מין חשוב איז אין מאסקווא פלוצלונג געווארען איינער א ראזומנע. א אידישער יונגערמאן, וואס שטאמט, זאגט מען פון כלי־קודש. א סברא גאר, אז ער איז טאקי פון דעם אדעסער חזנ'ס משפחה. ראזומנע איז ביז ניט לאנג געווען באקאנט, אלס אן ארטיסט ניט פון אן ערשט קלאסיגער מדרגה. ער איז געווען אין וויטעבסק, וואו ער האט געגרינדעט א טעאטראלע געזעלשאפט, דארטען עפעס נושא חן געווען ביי ד', וואס האבען א שטיקעל דעה ביי דער ממשלה און איז אין גיכען ארויפגעשוואומען אויפ'ן מאסקווער הימיעל אלס א „שטערן", אבער גראד ניט ווי קיין קונסט שטערן".

די קאריערע אויף דער טעאטער־ביהנע האט ראזומנע'ן ביי דער נייער געשפאנטער סיטואציע, קענטיג, גארניט געשמעקט. ראזומנע ווארפט דעריבער אוועק דאס טעאטער און ווערט א בעל הבית פון א „קאזינא", פון א שפיעל קלוב. ס'הערשט ארום און ארום א נייער גייסט. גבירים ווערען געבוירען יעדען טאג, געלט וואלגערט זיך אין די גאסען, די „נעפמאנעס" זוכען א פלאץ וואו א לעב צו טון, די רעגירונג האט אויך ניט געהאט דאגעגען, ס'זאל זיין נאך א קלוב, וואו מען זאל קאנען אפלעקען א גוטען ביסען און אריינכאפען מיליארדען שטייערען.

און ראזומנע וואקסט. ער עפענט איין קאזינא, און א צווייטע, און א דריטע; ער ווערט דער גרינדער פון א גאנצע רייהע קאזינאס, וועגען וועלכע מען דערצעהלט זיך אן לעגענדעס. מ'זאגט אז דארטען טוט זיך אפ מעשים, „אשר לא יעשו". מ'שפורט אין די קלובען, מ'הוליעט, ס'פיהרען אהין שפורען פון ניט גאר שעהנע אונטערנעהמונגען. ראזומנע'ן געהען אבער די אלע מעשות ניט אן. ער הערט אלעמען ווי דעם פאריאהריגען שניי. ער האט פאר קיין „רעדעס" קיין אנגסט ניט. אויף איהם איז ניט אזוי לייכט צו האבען א שליטה. ווייל... און דא ליגט דער הונט באגראבען, ווייל ער האט א שטארקען צד אין קרעמעל. און ניט נאר איין צד, נאר טאקי א פאר צדדים. אבער אזעלכע, וואס מ'קאן אויף זיי אפנים שטעלען, וואס מ'קאן, א דאנק זיי, געהן ווי אויף אן אייזערנעם בריק. און די צדדים זענען: קאמענעוו, דער מיטגליד פונ'ם „סאוונארקאם" און ליענין, דער פארזיצער פון דעם „ציק", פונ'ם אלרוסלענדישען אויספיהר־קאמיטעט. זיי ביידע זענען פאר איהם ממש די כפרה, ניטא אזא ענין, וואס ער, ראזומנע, זאל דורך זיי ניט פועלן. ער פייפט אויף דער „טשעקא" און אויף דעקרעטען. אין קרעמעל איז ער בעל הבית. דער עולם גאפט אויף די נעגעל, ווען מ'זעהט צו ווי ראזומנע קומט אריין צו קאמענעוו'ן אין אויפנאמס־זאל. אזוי געהט דורך קאמענעוו און באמערקט קיינעם ניט, אבער אז ער דערזעהט נאר ראזומנע'ן שמעלצט ער זיך ממש פאר נחת, און אין דער ערשטער רייהע ווערען גוט־ברודעריש מיט איהם אלע עסקים ערלעדיגט.

פון וואנען זשע נעהמט זיך אט דער איינפלוס פון דעם אידישען יונגערמאן, וואס האט זוכה געווען צום נאמען „קעניג פון די קלובען"? איז דער תירוץ, דער אייביגער תירוץ: „זוכט די פרוי". מ'מורמעלט גאנץ מאסקווא, אז דאס פועלט ראזומנע אלץ דורך קאמענעוו'ס פרוי. און טאקי גלייכצייטיג דורך קאלינינ'ס פרוי. דער עיקר חשוב איז ער, הייסט עס, גאר ביי די ווייבער, און דורך זיי שוין איז ער באפריינדעט מיט זייערע מענער. און קוים איז אין רוסלאנד אימיצער א גרויסער בריה צו די רעגירונגס ווייבער, ווייסט מען שוין פון אמאל וואס פאר א מאכט עס איז א „ראספוטיניאדא".

עהרליכע קאמוניסטען האבען געקרימט מיט דער נאז. שארלאטאנעם האבען ראזומנע'ן מקנא געווען און זענען איהם געווען שונאים. אזוי לאנג, אזוי ברייט ביז מען איז איהם דערגאנגען די יאהר. אין א שעהנעם פריהמארגען האט מען איהם געבעטען זיך מטריח זיין אין „ג. פ. או." (די געוועזענע טשעקא), כדי צו געבען איניגע ערקלעהרונגען וועגען זיינע „ביזנעס". ווערט ראזומנע אין דער רציחה און קומט שוין לכתחילה צום „סליעדאוואטעל" א בריגז'ער. וואס הייסט, מ'באאונרוהיגט איהם, איהם ראזומנע'ן? און אז דער סליעדאוואטעל איז איהם בעת דער אויספראגע נאך מיט עפעס פוגע בכבוד, הויבט ראזומנע אויף די האנט און שענקט דעם סליעדאוואטעל א פלאם־פייערדיגען פאטש, אז יענעם ווערט פינסטער אין די אויגען. ס'ווערט א טומעל, א בהלה. ראזומנע ווערט ארעסטירט. ער מיינט אז נאר אויף א ווייל'ע. קאמענעוו און קאלינין וועלען דאך איהם מוזען ראטעווען. אבער דער סקאנדאל אויף גאנץ מאסקווא איז שוין געווען א גאנץ גרויסער, אזוי אז ניט קאמענעוו און ניט קאלינין האבען זיך שוין געקאנט מישען, כדי צו ראטעווען דעם ליבלינג פון זייערע ווייבער. און אפשר האט מען זיי געבעטען זיי זאלען שטעהן אן א זייט.

מיינט איהר אודאי אז ס'איז עפעס דערפון געווארען? אז איך וועל מיך דערוויסען וועגען דעם, וועל איך אייך מודיע זיין. לעת עתה האט ראזומנע'ן גאר ניט געשאדט. ניט מעהר, מ'הערט מעהר ניט פון זיינע מעשים טובים.

דאס האט איהר אייך איין מעשה. די צווייטע איז א קורצערע, דערפאר א קוריאזע. און פארלאפען איז זי זיך אויפ'ן באנקעט וואס די „יעקאפיסטען" די עקסטרעם ליגקע פועלי ציון האבען איינגעארדענט לכבוד זייער אריינטרעטען אין דער קאמוניסטישער פארטיי, אינ'ם דריטען אינטערנאציאנאל. דער יום טוב איז געווען נאר א געראטענער. דרשות האבען זיך געשאטען, ווי עס פאסט פאר אזעלכע יום טובים. באגריסונגען, ווינשעוואניעס, „מען זאל דערלעבען בעסערע צייטען", „רעוואלוציעס", „דער קאמוניזם זאל בליהען", און אז. וו. ביי דער שמחה זענען אויך געווען פארשטעהער טאקי פונ'ם קאמאינטערן". צווישען אנדערע דער באלגארין קאלאראוו, א פארטרעטער, הייסט עס, פון א סלאוויש לאנד, א קאמוניסטישער דיפלאמאט, אבער פארט א דיפלאמאט. און קוים לשום דיפלאמאטיע, פאר וואס זאל מען זיך ניט באנוצען מיט דער אלגעמיין אנגענומענער דיפלאמאטישער שפראך, מיט פראנצויזיש? הייבט זיך אויף א „יעקאפיסט" און ענטפערט קאלאראוו'ן, דעם באלגארין, אויף פראנצויזיש. מוטשעט זיך נעבאך דער „יעקאפיסט", אויף טויט. א צובראכענער פראנצויזיש. אז דער אויבערשטער זאל טאקי נאר שומר ומציל זיין. מיט אמאל אבער הויבט זיך אויף פון זיין פלאץ דער „קאמיאניטער־נאוועיז", דער באלגארין קאלאראוו, שטעלט אפ דעם רעדנער, און ווענדעט זיך צו דעם עולם, מיט א ריינעם מאמע־לשון:

„איהר פארשפארט צו רעדען פראנצויזיש, איהר קאנט רעדען פשוט אידיש".

* * *

און צום סוף קומט א געשיכטע מיט א ציג. יא, מיט אן אמת'ער ציג, וואס האט זוכה געווען צו קריגען א דירה אין קרעמעל. דאס איז געווען סטעקלאוו'ס ציג, דער זעלבער סטעקלאוו, וואס איז איצט רעדאקטאר פון דער „איזוועסטיא", וואס איז אמאל געווען א איד און געהייסען נחמקעס. איז דער סטעקלאוו, כידוע, א גרויסער מענש איצט. האבען דאקטוירים געהייסען איהם טרינקען מילך און ער האט זיך געקויפט א ציג, וועלכע ער האט, היות זי איז איהם טייער געווען, איינגעארדענט אין א קליין חדר'ל אין זיין דירה, טאקי אין קרעמעל. אין קרעמעל איז אבער זעהר ענג. גרויסע מענשען זענען א סך, און דירות דארף יעדערער. קומט אוים דעם פארשטעהער פון דעם מאסקווער „ג. פ. או." פעטערס'ן צו מאכען אן אפטע רעוויזיע איבער די דירות אין קרעמעל. פאלט אט דער פעטערס איינמאל ארויף אויף אט דער ציג, און ס'פארדריסט איהם די מעשה: וואס הייסט עס עפעס, מען שטעלט אריין א ציג אין א חדר? און אז עס איז טויזענט מאל סטעקלאוו'ס ציג, איז דאס עפעס א גאנג פון א מענשען, און נאך א קאמוניסט, און נאך דערצו פון רעדאקטאר פון דער „איזוועסטיא".

נעהמט פעטערס און באפעהלט סטעקלאוו'ן באפרייען דאס צימער און אריינשטעלען די ציג אין א שטאל. הערט סטעקלאוו פעטערס'ן ווי די קאץ. קרענקט עס פעטערס'ן. נאר מיט קיין פאפירען איז ניט צו מאכען. און סטעקלאוו'ן איז ניט אזוי לייכט איינצוביסען. מוז מען דערווייל'ע שווייגען. שווייגט פעטערס ביז סטעקלאוו פאהרט אויף א פאר טעג אוועק. כאפט ער זיך אריין און פיהרט איהם די ציג אריין אין שטאל. קומט צופאהרען סטעקלאוו און מאכט א ויצעקו. און די ציג איז ווידער ביי איהם אין דער דירה. פאהרט ער אבער ווידער אוועק, פיהרט פעטערס אוים זיינס. קומט אן סטעקלאוו, ווייטער פעטער'ס מפלה. און אזוי ווייטער. דער מחלוקת צווישען די ביידע גדולים איז טאקי נאך עד היום ניט געענדיגט, עס ווייזט אבער אוים אז פון „אויבען" איז דאך סטעקלאוו. ער האט זיך פון דער ציגען מילך גאנץ גוט פאפראוועט, אזוי אז ער איז אביסעל פעטלאך געווארען. (איטא).

די געשיכטע פון א פאגראם-באנדע

(פון די מאטעריאלען פון דער אינפארמאציע־אפטיילונג פון דער קיעווער ראיאן קאמיסיע פון „אידגעזקאם")

—):0:(—

(פארזעצונג)

די באלשעוויקעס אויף הארבעליאוו און סאקאלאווסקי אויף ראדאמישל

אין עטליכע טעג ארום האבען די באלשעוויקעס צוריק פארנומען ראדאמישל און געגאנגען אויף הארבעליאוו צו פארכאפען סאקאלאווסקי'ס באנדע. אבער עס האט זיך זיי ניט איינגעגעבען... סאקאלאווסקי האט זיך דורך זיינע שפיאנען נאך פריהער דערוואוסט, און איז מיט א טייל פון זיין באנדע אפגעטראטען. די איבריגע גרויסע מאסע פון דער באנדע, וועלכע איז באשטאנען כמעט פון אלע פויערים פון הארבעליאוו און ארומיגע דערפער, האבען זיך ניט געריהרט און געבליבען אויף די ערטער, ווי פרידליכע איינוואוינער, וואס ווייסען פון גאר ניט און נעהמען קיין אנטייל אין ערגיץ ניט... די באלשעוויקעס זענען צוריק ארויסגעגאנגען. און דעם זעלבען טאג האט סאקאלאווסקי מיט זיין באנדע ווידער זיך אומגעקעהרט קיין הארבעליאוו, אויף ניי צוזאמגענומען די איבריגע טיילען פון זיין באנדע און ווייטער באפאלען ראדאמישל, וואו ער האט אויסגעהרג'עט צוויי מאל אזוי פיעל אידען, ווי דאס ערשטע מאל און ווייטער געמאכט א שטארקען פאגראם...

אין וואס איז באשטאנען דער כח פון סאקאלאווסקי?

סאקאלאווסקי'ן האט זיך איינגעגעבען דורך פארשיעדענע פינסטערע אגיטאציעס צוציהען צו זיך כמעט אלע פויערים פון דער גאנצער געגענט ארום הארבעליאוו. זיין הויפט־לאזונגען זענען געווען: - קעמפען מיט די באלשעוויקעס און אידען קאמוניסטען, וואס האבען פארכאפט די מאכט און ווילען ווייטער איינפיהרען „פאנשטשינע"; קעמפען קעגען די אידען, די שונאים פון אוקראינער „סאמאסטייאנאסט", וואס ווילען ווייטער פארקויפען אוקראינע צו די דייטשען און ארויפזעצען צוריק דעם העטמאן... אויס'הרג'ענען אלע אידען, וואס פיהרען איין די „פארשאלטענע קאמונע" און ווילען זיך טיילען מיט דער שווער פראצע פונ'ם אוקראינישען פויער... ארויסטרייבען די אידען פון גאנץ אוקראינע, צונעהמען ביי זיי זייערע הייזער און דאס גאנצע האב און גוטס, וואס זיי האבען צוגענומען ביים אוקראינישען פויער, א. א. וו. אזעלכע אגיטאציעס האבען שטארק געווירקט און געוואונען די סימפאטיע אפילו ביי די פרויען און קליינע קינדער פון דער גאנצער פויערשער באפעלקערונג פון אונזער געגענד. אזוי, אז אלע פויערים אהן אויסנאהם, האבען אזוי אדער אנדערש געהאט א נאהענטע שייכות צו דער באנדע. אין פאל פון אן אנגריף מצד די באלשעוויקעס, האבען די פויערים פון די ארומיגע דערפער, דורך פארשידענע וועגען, באלד געגעבען צו וויסען סאקאלאווסקי'ן. אין א צייט פון א געפלאנטען אנגריף אויף סאקאלאווסקי'ן פלעגען שוין זיינע שפיאנען, פויערים, זיין פיל אויף אלע וועגען און אין אלע שטעדטלאך, שנארען, און אויסקוקען אומעטום אין אלע ווינקעלאך, אויף אלע שליאכען, און פון אלע צדדים באלד אפטראגען סאקאלאווסקי'ן. יענער פלעגט באלד מיט'ן גרעסטען טייל פון זיין באנדע אפטרעטען און באהאלטען זיך אין די נאהענטסטע וועלדער. דער איבעריגער טייל פון דער באנדע וועלכע איז באשטאנען אממייסטענס פון דער ארטיגער פויערישער באפעלקערונג, פלעגט בלייבען אויף די ערטער און ניט אויסגעבען איינעם דאס אנדערע... אונז, אידען פון הארבעליאוו, פלעגט סאקאלאווסקי, אין פאל פון אן אנפאל פון די באלשעוויקעס, ארעסטירען, ארויספיהרען אונז אונטער הארבעליאוו און אונז אזוי אפהאלטען אהן עסען און אהן טרינקען די גאנצע צייט ביז די באלשעוויקעס פלעגען אוועקגעהן... אזוי, אז די באלשעוויקעס פלעגט זיך קיינמאל ניט איינגעבען צו דערוויסען זיך, וואו סאקאלאווסקי מיט זיין באנדע געפינט זיך. דערפאר, ווען די באלשעוויקעס זענען אפגעטראטען פון הארבעליאוו, פלעגט זיך סאקאלאווסקי באלד ארויסווייזען אין הארבעליאוו, צונויפנעהמען די באנדע און נאך מיט מעהר בעס און בלוטדורשטיגקייט באפאלען די ארימע שוטלאזע אידען פון ראדאמישל, טשערניכאוו און אנדערע, אויסקוילען צעהנדליגער אידען און אנמאכען גרויסע חורבנות.

פלענער קעגען סאקאלאווסקי'ן און ראדאמישלער קהלה

מיר, הארבעליאווער אידען, האבען פארשטאנען, אז כדי צו ליקווידירען די דאזיגע געפעהרליכע באנדע, דארף מען זי פאראליזירען שוין ביי איהר אנהויבען צו צעוואקסען זיך. ניט מיט אנכאפען פון דרויסען, נאר פון אינוועניג זי אנהויבען צעליגען... און מיר האבען אנגעהויבען פיהרען אונטערהאנדלונגען מיט טומאשעווסקא'ן, ער זאל אנהויבען פיהרען צווישען דער באנדע א באהאלטענע אגיטאציע קעגען די סאקאלאווסקי'ס, און אין דער זעלבער צייט, ארגאניזירען ביי זיך אן אייגענעם אטריאד, וועלכער זאל באשטעהן פון די בעסטע עלעמענטען פון אונזער געגענט, און וועמעס צוועק זאל זיין צו קעמפען קעגען דעם באנדיטיזם פון סאקאלאווסקי'ן און זיין באנדע... כדי אפצוציהען פון סאקאלאווסקי'ן זיינע אנהענגער און צוציהען צו זיך נייע עלעמענטען און באוואפענען זיי מיט געווער, האט מען געדארפט געלט. אויף דעריוף האבען די ערשטע געגעבען די הארבעליאווער און אויך ווידיבערער אידען. אבער דאס איז געווען ווייניג. און מיר, צוויי אידען פון הארבעליאוו, זענען געפאהרען קיין ראדאמישל צו דער דארטיגער קהלה, איבערגעבען זיי פון אונזער פלאן און פארגעלעגט זיי זאלען געבען געלט דערויף. די ערשטע צייט האט די ראדאמישלער קהלה זיך באצויגען מיט א שטארקען אומצוטרוי צו אונז און צו אונזער פלאן, נאר שפעטער, האבען זיי צוגעזאגט צו געבען א גרויסע סומע געלט ערשט נאך אן אלגעמיינער פארזאמלונג פון דער קהלה. אין דער צייט איז סאקאלאווסקי מיט זיין באנדע ווייטער באפאלען ראדאמישל. נאך דאס מאל האט זיך איינגעגעבען די ראדאמישלער אידען זיך אויסצוקויפען מיט א גרויסער קאנטריבוציע פון געלט, און די באנדע איז אוועקגעגאנגען. דאס האט געביטען אינגאנצען די באציהונג פון דער ראדאמישלער קהלה צו אונזער פלאן און זיי האבען זיך ווידער אפגעזאגט צו געבען געלט. נאך עס איז גענוג געווען אז סאקאלאווסקי זאל אויף א טאג זיך ווייטער אריינכאפען קיין ראדאמישל און אויס'הרג'נען עטליכע אידען און די ראדאמישלער אידען האבען ווייטער אנגעהויבען טראכטען פון צו שטיצען אונזער פלאן.

די ראדאמישלער קהילה האט אבער אנגעהויבען אפציהען דאס ארויסגעבען די עטליכע גראשענס פון איין זיצונג אויף דער צווייטער, פון זונטאג אויף פרייטאג און פון פרייטאג אויפ'ן צווייטען זונטאג. — אזוי פיער וואכען בסדר.

ניט געקוקט, וואס אויף די וועגען איז דעמאלט געווען שטארק געפעהרליך פאר'ן לעבען צו פאהרען, און ניט קוקענדיג דערויף, וואס מיט מיין פאהרען אלע מאל קיין ראדאמישל האב איך ארויסגערופען א גרויסען חשד צו זיך מצד סאקאלאווסקי'ס באנדע — דאך פלעג איך ריזיקירען און צופאהרען אלעמאל...

פאר פורים בין איך געפאהרען שוין מיט טומאשעווסקא'ן אליין קיין ראדאמישל, ווייל די ראדאמישלער קהילה האט געפאדערט ער זאל אליין געבען א קבלה אויפ'ן געלט... הגם מיין פאהרען צוזאמען מיט איהם האט געקענט ארויסרופען נאך מעהר חשד פון סאקאלאווסקי'ס צד, — דאך זענען מיר געפאהרען אין דאס מאל ווייטער אומזיסט. — די קהילה האט זיך נאך ניט געהאט צונויפגערעדט וואס פאר א סומע צו געבען. איין מאל, ווען סאקאלאווסקי האט ווידער אנגעהויבען צונויפנעהמען זיין באנדע אויף צו געהן אויף ראדאמישל, בין איך אפגעפאהרען קיין ראדאמישל איבערגעבען אין קאמיסאריאט ידיעות פון דער באנדע און אויך וועגען נעהמען געלט פאר אונזער פלאן. אויפ'ן וועג האב איך אין א דארף זיך באגעגנט מיט א טייל פון דער באנדע, וועלכע האבען מיך חושד געווען, אז איך פאהר קיין ראדאמישל מיט צוועקען פון שפיאנעריי, און זיי האבען מיך באלד ארעסטירט און געפיהרט אונטער'ן דארף מיך שיסען... נאר מיר האט זיך איינגעגעבען זיך אויסקויפען און נאכדעם איבערליגען א גאנצען מעת־לעת אין א פוסטער שטאל אויף א בוידעם ביז די באנדע איז אוועקגעגאנגען און איך בין ווייטער געפאהרען קיין ראדאמישל. ערשט אויף דער פערטער וואך, פאר פורים, האט זיך מיר איינגעגעבען צו בויגען די ראדאמישלער קהילה אויף אונזער פלאן און זיי האבען „איינגעוויליגט" צו געבען טויזענט רובעל, אויף וועלכע טומאשעווסקא אליין האט געדארפט געבען א קבלה...

אבער דעמאלט האט שוין די באנדע זיך אזוי צעוואקסען, איהרע אכזריות'דיגע מעשים זענען שוין געווען אזוי שרעקליך, אז צו ליקווידירען זי האט מען שוין געדארפט האבען גאנצע פאלקען. און דעמאלט האט סאקאלאווסקי מיט זיין באנדע גענומען נאך מיט מעהר אכזריות צו פארפאלגען די אידען פונ'ם גאנצען געגענט, און אזוי ווי וועקגעהן ווייט פון זייער באזע האט מען מורא געהאט, קיין קאראסטישעוו און מאלין, וואו די אידען מיט די ארבייטער זענען געווען ארגאניזירט אין פעסטע „סאמאאבאראנעס", איז געווען א געפאהר צו געהן, — האט סאקאלאווסקי מיט זיין באנדע זיין גאנצען צארן אויסגעגאסען אויף ראדאמישל און אויף די אידען פון די דערפער, וואס ארום הארבעליאוו. באלד נאך פורים האט סאקאלאווסקי זיך ווייטער אריינגעריסען קיין ראדאמישל און אויפ'ן אכזריות'דיגסטען אופן אויסגעקוילעט פינף הונדערט אידען, פארוואונדעט און געשענדעט אהן א צאהל פרויען און קליינע קינדער און געווארפען אין טייך אריין און אפגעבראכט אלע אידען פון די דערפער אויפ'ן וועג.

(ווערט פארזעצט)

61־יעהריגער משומד וויל צוריק ווערען א איד.

דער "פריינד" פון ווילנע מעלדעט:

צו די היגע רבנים האט זיך געווענדעט דער 61 יעהריגער משומד וולאדיסלאוו כהן מיט א בקשה, אז ער וויל זיך צוריקקעהרען צום אידישען גלויבען.

כהן האט זיך געשמדט מיט 33 יאהר צוריק צוליעב א יונגער קריסטין, און צוליעב איהר אנגענומען דעם רוימיש קאטוילישען גלויבען. מיט דער קריסטליכער פרוי האט ער געהאט א זוהן, איצט 30 יאהר אלט, און א טאכטער 27 יאהר אלט. מיט א וואך צוריק איז איהם אפגעשטארבען די פרוי. דאס האט אויף איהם געמאכט א געוואלדיגען איינדרוק. ער האט אויפגעהערט צו ארבייטען, ער געהט ארום פארדאגה'ט, עסט ניט און בעט מען זאל איהם מגייר זיין, ווייל איהם פלאגט זעהר דער געוויסען אויף זיין מהאט, וואס ער האט אפגעטאן מיט דריי און דרייסיג יאהר צוריק.

די ארבייטער וועלט

וועכענטליכער איבערבליק איבער פאסירונגען אין דער ארבייטער־וועלט.

— פון —

פ. האלפערין

דער געווערקשאפטען קאמפיין פאר די פאלעסטינער ארבייטער

די בינעזישע וואנט איז דורכגעלעכערט געווארען, נאך ניט איינגעפאלען, אבער דורכגעלעכערט געווארען. די אפיציעלע אידישע ארבייטער באוועגונג פון אמעריקא וואס האט קיינמאל ניט געוואלט וויסען פון פאלעסטינא, פון דער "ציוניסטישער אוטאפיע", פון דעם "חלום וואס פארהונקעלט דעם קלאסען באוווסטזיין," איז ענדליך ארויף אויפ׳ן ריכטיגען וועג און האט אויסגעשטרעקט א ברודער־האנט צו די אידישע ארבייטער פון פאלעסטינא.

עס איז באמת א היסטארישע פאסירונג אין לעבען פון אידישען פאלק. דער וויכטיגסטער טייל פון דער אידישער ארבייטערשאפט, דער אמעריקאנישער טייל מיט זיינע גרויסע און פארצווייגטע יוניאנס, האט זיך ענדליך אנגעהויבען אויך אן אמת צו אינטערעסירען מיט די נאציאנאלע פראבלעמען פון דעם ארבייטענדיגען אידישען פאלק.

מען דארף אונטערשטרייכען די ווערטער: "נאציאנאלע פראבלעמען". די ציוניסטיש־געזאנענע ארבייטער זענען צופרידען מיט דעם געווערקשאפטען־קאמפיין צוליעב דעם ציוניסטישען מאמענט. זיי זענען צופריעדען דערמיט וואס פאלעסטינא איז שוין מעהר ניט טריף ביי די אפיציעלע ארבייטער־פיהרער. אבער וויכטיגער איז דער אלגעמיין־נאציאנאלער מאמענט אין דער פאסירונג, צו פאלעסטינא בכלל, צו דער פראגע פון א אידישען טעריטאריעלען צענטער אין פאלעסטינא האבען די געווערקשאפטען פיהרער אויך נאך איצט ניט גענומען קיין שטעלונג. דערפאר איז אבער יא גענומען געווארען א שטעלונג צו דער וויכטיגסטער נאציאנאלער פראבלעם — די איבערבויאונג פון אידישען עקאנאמישען לעבען אויף פראדוקטיווע יסודות. אין דעם אויפרוף פון דעם געווערקשאפטען קאמפיין קאמיטעט ווערט געזאגט, אז "איבערלאזענדיג צו יעדען אידישען ארבייטער זיין גלויבען אדער ניט גלויבען אין דעם ציוניסטישען אידעאל, מוזען מיר אבער אלע געדענקען דעם פאקט, אז אין פאלעסטינא באפעסטיגט זיך א אידישע ארבייטערשאפט, וועלכע בויט איהר לעבען אויף א געזונטען, פראדוקטיווען יסוד".

ווייל ניט נאר צו פאלעסטינא האבען די געווערקשאפטען־פיהרער זיך באציגען נעגאטיוו נאר אויך צו אלגעמיין־נאציאנאלע פראבלעמען. אין די מלחמה און נאך־מלחמה יאהרען זענען זיי אבסאל ארויסגעשלאגען געווארען פון דער פארגליווערטער פאזיציע, פון די ענג פראפעסיאנעלע ד׳ אמות, אבער זייער ארבייט אין דער "נאציאנאלער ארבייטער קאמיטע", אין "פיפעלס רעליעף" און אפילו איצט אין "ארט" האט נאך אלץ געטראגען דעם כאראקטער פון הילפס־ארבייט פאר "מלחמה קרבנות". איצט אבער ווערט גערעדט וועגען א ספעציעלען חוב צו א טייל פון דער אידישער ארבייטערשאפט, וואס בויט זיין לעבען אויף א פראדוקטיווען יסוד. דאס קלינגט שוין גאר אנדערש. דאס ציינט א טיעפערע אויפפאסינג און א ברייטערען פארנעהם.

אין געוויסע קרייזען באציהט מען זיך מיט א חשד צו דעם נייעם שריט פון די אלטע "גענאסען". מען וויל אויסטייטשען מיט זייטיגע מאטיוון די דערנעהענטערונג פון די "גענאסען" צו די פועלי ציון, אבער ווען, אפילו, עס זאל זיין א געוויסער אמת אין דעם, איז דער געווערקשאפטען קאמפיין צו שאפען 150 טויזענט דאלאר פאר די פאלעסטינער אידישע ארבייטער א גרויסער אויפטו. עס איז דורכגעבראכען געווארען די בינעזישע וואנט. עס ווערט ביסלעכווייז גוטגעמאכט א גרויסער היסטארישער טעות אינ׳ם לעבען פון ארבייטענדיגען אידישען פאלק.

דער ווילקיר פון לואיס און קא. אין קייפ ברעטאן

אין קייפ ברעטאן, אין דעם מיינער געגענד פון נאווא סקאשיא, וואס איז ביז איצט געוועזן אזוי רייך אין דראמאטישע אינדוסטריעלע קאנפליקטען, האט זיך די טעג ווידער אפגעשפיעלט א טיפע ארבייטער־דראמע, — אן אויפטרייסלענדע טראגעדיע. ניט קיין מיין־אומגליק מיט א גרויסער צאהל קרבנות — צו דעם איז מען שוין צוגעוואוינט און מען לייענט עס מיט׳ן זעלבען, אויב ניט מיט קיין קלענערען אינטערעס ווי א מארד־נייעס — נאר א טראגעדיע פון דער ארגאניזירטער ארבייטער־שאפט, א סארט יוניאן־מארד, וואס איז דורכגעפיהרט געווארען פון דזשאן ל. לואיס, פרעזידענט פון דער אינטערנעשאנעל מיינער יוניאן און פון זיינע אדיוטאנטען.

דאס זענען די פרטים פון דער באמת אומדערהערטער פאסירונג. דעם פופצעהנטען יאנואר איז אפגעשטעלט געווארען די ארבייט אין די קייפ ברעטאן קוילען־מינען. עס איז אויסגעגאנגען דער אלטער אגרימענט און די טרויעריג־באריהמטע "בעסקא" (בריטיש עמפייר סטיל קארפאריישאן) האט געוואלט פארקלענערן דעם ארבייטס־לוין אויף 20 פראצענט. עס האט זיך אנגעפאנגען א סדרה פון פארהאנדלונגען. סילבי בארעט, אט דער וועלכער איז פון לואיס׳ן באשטימט געווארען פאר פרעזידענט פון דיסטריקט 26 (קייפ ברעטאן), האט געפיהרט די פארהאנדלונגען מיט די קוילען־בארא‍נען, און ער האט מיט זיי געשלאסען אן אגרימענט.

דער אגרימענט דארף ערשט דורכגעהן א רעפערענדום פון די מיינער, אבער ביז־וואס־ווען האט בארעט געהייסען "זיינע" ארבייטער געהן צו דער ארבייט. די מיינער האבען זיך צוערשט ענטזאגט. א כוואליע פון אומצופרידענהייט און צארן האט אויפגערודערט די קוילען־גרעבער. זיי האבען דייטליך ערקלערט, אז זיי זענען געגען דעם אגרימענט.

האבען די פיהרער וואס דארפען דורכפיהרען דעם ווילען פון די מאסען זיך גערעכענט מיט דער אויסגעשפראכענער געגנערשאפט צום אגרימענט? קאנט איהר ניט לואיס׳ן און זיין חברה. מען האט די ארבייטער געזאגט מיט׳ן הארבען ווארט, אז דער אגרימענט מוז אנגענומען ווערען, אניט ווערען זיי אויסגעשלאסען פון דער אינטערנעשאנעל.

שווער צו פארשטעלען זיך א גרעסערע נבלה. יוניאן פיהרער זענען גאר געווארען שקלאפען־טרייבער. ווען אפילו די ארבייטער זענען אומגערעכט, מוזען דאך די פיהרער דורכפיהרען זייער ווילען. זיי האבען א ברירה צו רעזיגנירען און זאלען די ארבייטער ערוועהלען אנדערע. אבער מען קאן זיך פארשטעלען ווי אומגערעכט די ארבייטער זענען, ווי פארצווייפעלט און פארביטערט זייער לאגע איז, ווען די "ראיאל קאמישאן", וואס האט אונטערזוכט די אינדוסטריעלע צושטאנדען אין קייפ ברעטאן, זאגט איצט אין באריכט, אז די "בעסקא" שענקט מעהר אויפמערקזאמקייט איהרע מאשינען ווי איהרע ארבייטער.

לואיס און בארעט האבען אנגעבאפט די ארבייטער ביים גארגעל. זיי ווייסען צו גוט, אז די מיינער פון קייפ ברעטאן זענען אויסגעמאטערט פון דעם קאמף לעצטען זומער און קאנען ניט אויפנעהמען א נייעם קאמף אהן דער הילף פון דער אינטערנעשאנעל.

לעצטען מאנטאג זענען די צווייפארביג־פארשקלאפטע מיינער ארויס אין די מינען. דא און דארט בונטעוועט מען זיך נאך, מען שיקט קייבעלס צו רעמזי מעקדאנאלד און פרעגט האדזשעס, עס טראגט זיך נאך א פארשטיקטער געשריי, אבער עס איז שריי חיזוקים. לואיס האט געזאגט "ביט פאסעמי" און אזוי וועט עס בלייבען.

דער עקספערימענט מיט אן ארבייטער־רעגירונג אין ענגלאנד

די ענגלישע לייבאר פארטיי מאכט א ריזיקאלישען עקספערימענט. זי האט איבערגענומען די מאכט ניט האבענדיג קיין מאיאריטעט אין פארלאמענט און וועט זיין געצוואונגען פריהער אדער שפעטער אויפגעבען די מאכט. ווען אסקוויט זאל נאר וועלען קאן ער שטירצען די ארבייטער רעגירונג.

מעקדאנאלד איז אויף זעהר א גליטשיגען באדען. ער מוז פאלען — דאס איז זיכער. די פראגע איז בלויז — ווי אזוי וועט ער פאלען? צו וועט ער פאלען פארלירענדיג דעם חן פון די ליבעראלען, וועלכע שטיצען איהם סיי־ווי ניט צוליעב זיינע שעהנע אויגען, אדער ער וועט פאלען פארלירענדיג דעם חן אויך ביי א טייל פון די ארבייטער, פאראורזאכענדיג דערמיט, אפשר א שפאלטונג אין דער לייבאר פארטיי?

מעקדאנאלד מוז מאכען קאמפראמיסען, אנדערש קאן ער זיך ניט האלטען אין מאכט. דאס איז קלאהר און די טענות צו איהם פון די "לינקע" זענען נאריש. די פראגע איז ווי ווייט ער וועט געהן אויפ׳ן קאמפראמיסליכען וועג.

אט אין דעם שטעקט די גרויסע געפאהר און עס וועט מעקדאנאלד׳ן זיין זעהר שווער ארויסצודרעהען זיך. ער האט שוין אנגעשלאגען א צו מעסיגען טאן און האט דערמיט איפגערעגט די ראדיקאלע טיילען פון דער פארטיי. מען קאן קיין טענות ניט האבען ווען "קעפיטעל לעווי" איז אויפגעגעבען געווארען און אנדערע עקסטרימע פונקטען פון דער לייבאר־פראגראם ווערען אוועקגעלעגט אין ארכיוו, ווייל אנדערש קאן דאס ניט זיין, אונטער די אומשטענדען. אבער ווען מעקדאנאלד דרעהט זיך ארויס פון א קלאהרען ענטפער וועגען סאציאליסטישען אינטערנאציאנאל; ווען ער רעדט צוקערזיס וועגען פואנקארע (אליין אזעלכע זאכען, פאר וועלכע די ליבעראלען וואלטען איהם ניט אפגעשמיסען) רופט עס שוין ארויס א פראטעסט מצד די לינקערע עלעמענטען אין דער פארטיי.

מען זעהט שוין די רעאקציע צו מעקדאנאלד׳ס איבערטריבענע שטאאטסמענערשאפט. גואי היקאק, א קארעספאנדענט פון אמעריקאנער צייטונגען, מעלדעט פון לאנדאן, אז מעקדאנאלד׳ס מעסיגע פאליטיק "האט צופרידענגעשטעלט די ליבעראלען, די מעסיגע פון דער ארבייטער־פארטיי און די אינדוסטריעלער. עס זענען אבער אומצופריעדען די ראדיקאלע עלעמענטען אין דער ארבייטער פארטיי.. די דאזיגע גרופע איז פארגרעסערט געווארען און זיי וועלען אין גיכען גרינדען א נייע פארטיי".

עס איז א ריזיקאלישער עקספערימענט צו האבען פארלאמענטארישע מאכט מיט א מינאריטעט דעפוטאטען און מיר וועלען אין גיכען זעהן ווי אזוי דאס וועט זיך ענדיגען.

לאקאלע ארבייטער כראניק

קלאוקמאכער יוניאן ארראנזשירט א סעריע לעקציעס פאר איהרע מיטגלידער

די קלאוקמאכער יוניאן מאכט איצט דורך א פעריאד פון "נארמאלסי". דער טרייד איז גוט ארגאניזירט, כמעט אלע שעפער זענען אונטערן קאנטראל פון דער יוניאן און בלויז מיט איין שאפ קומט אויס צו פיהרען א קאמף, וואס וועט אויך זיכער געוואונען ווערען. דאס גיט א געלעגענהייט דעם אפיס און דער דזשאינט באארד צו אונטערנעהמען געוויסע ארבייטען אויפ׳ן בילדונגס־געביט. איז טאקע די ארבייט אין די לאקאלען איצט צוטיילט געווארען: איין מיטינג ווערט אפגעגעבען פאר "ביזנעס" און א צווייטער מיטינג פאר לעקציעס און דעבאטען איבער פארשיעדענע פראגען וואס אינטערעסירען ארבייטער.

מיט א פאר וואכען צוריק האט דזשאן מעקדאנאלד געהאלטען א לעקציע וועגען דעם פארשטארבענעם סאוויעט־פיהרער וולאדימיר אוליאנאוו־לענין. דעם קומענדען מאנטאג אוונט וועט רעדען דזשיימס סימפסאן וועגען דער לייבאר־רעגירונג [illegible] זיכערט אבער, אז עס ווערען ארראנזשירט אויך לעקציעס אין אידיש.

פלאנעווען צו איבערבויען דעם לייבאר טעמפל

אויף א מיטינג פון די שערהאלדערס פון לייבאר טעמפל, לעצטען שבת אוונט, איז ארומגערעדט געווארען א פלאן פון אויפבויען א נייע געבוידע אנשטאט דער איצטיגער, וואס איז געוועזן די היים פון דער טאראנטאר טרייד־יוניאן באוועגונג פאר די לעצטע צוואנציג יאהר. א מאיאריטעט פון די אנוועזענדע האט זיך ארויסגעזאגט פאר א נייעם, פארגרעסערטען לייבאר טעמפל. די פארוואלטונג איז אינסטרואירט געווארען צו שטעלען זיך אין פארבינדונג מיט די יוניאנס וועגען שאפען די נויטיגע מיטלען אויף דורכצופיהרען דעם פלאן.

ביי די פועלי ציון

אויף דער לעצטער פארזאמלונג פון דעם פועלי ציון פאראיין איז אנגעצייכנט געווארען א פלאן פון אויפלעבען דעם פאראיין, צוריק פאראינטערעסירן [illegible] מיטעט וואס זאל זיך זעהן מיט די יוניאנס וועגען אנהויבען דא דעם געווערקשאפטען קאמפיין פאר די ארץ־ישראל׳דיגע אידישע ארבייטער.

דער פאראיין האט באשלאסען זאמלען 150 דאלאר פארן פארטיי אויפבויאונגס־פאנד.

פארבאנד און פועלי ציון עפענען אן „אפען פארום"

דער אידיש נאציאנאלער ארבייטער פארבאנד און דער פועלי ציון פאראיין האבען באשלאסען צו האבען א שטענדיגען "אפען פארום" אין פארבאנד־הויז, 24 סעסיל סטריט. יעדען זונטאג אוונט וועלען דארט געהאלטען ווערען קורצע פארטראגען איבער פארשיעדענע סאציאל־פאליטישע און ליטעראריש טעמעס. דער אנהויב ווערט געמאכט קומענדען זונטאג אוונט מיט א לעקציע פון א. רייזווין אויף דער טעמע: "ענגלאנד און רוסלאנד — צוויי עקספערימענטען".

איד. ארב. הילפס קאמיטעט ארראנזשירט א באזאר

[illegible]

רוסישע עמיגראנטען וואס זענען געפאהרען צוריק קיין רוסלאנד, פאהרען איצט צוריק קיין אמעריקא

ווארא (איטא).

רוסישע עמיגראנטען וועלכע האבען א לענגערע צייט געוואוינט אין אמעריקא און זענען נאך דער רעוואלוציע אין רוסלאנד צוריק אפגעפאהרען קיין רוסלאנד, הייבען ערשט אן אין גרעסערע צאהלען צוריקצופאהרען קיין אמעריקא. די רעעמיגראציע, וועלכע געהט מעהרסטענס דורך פוילען, באשטעהט פון די רוסישע און אידישע אמעריקאנער איינוואוינער, וועלכע זענען געפאהרען קיין רוסלאנד, האבען זיך דארט ענטוישט און וועלען זיין העכסט צופריעדען צוריקצוקומען קיין אמעריקא.

וואס טוט אייער ארגאניזאציע?

די סעקרעטערען פון די לאקאלע ארבייטער־ארגאניזאציעס ווערען געבעטען אריינשיקען באריכטען וועגען דער טעטיגקייט פון זייערע ארגאניזאציעס צום "אידישען זשורנאל". מיר וועלען מיט צופרידענהייט דרוקען באריכטען וועגען דער ארבייט פון די היגע יוניאנס, ארבייטער רינג ברענטשעס, פועלי ציון, ברענטשעס פון איד. נאצ. ארב. פארבאנד, ווארקערס פארטיי, סאצ. פארבאנד און פראגרעסיווע פאראיינען. אדרעסירט אלע בריעף צום

LABOR EDITOR
HEBREW JOURNAL
251 Queen St. West.

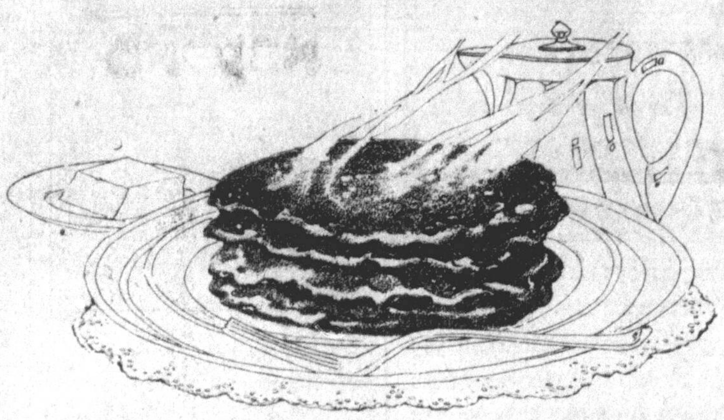

FIVE ROSES FLOUR
for Breads - Cakes - Puddings - Pastries

איהר קענט נעהמען יעדען קאך־בוך און מאכען אן אנדער מאכל יעדען טאג מיט פייוו ראוזעס מעהל, פון די איינפאכסטע קוקיעס ביז׳ן שעהנסטען קייק. קיין אנדער מעהל גיט אייך ניט אזא ערמוטיגונג און אזא באלוינונג ווי די מעהל.

איז עס ניט באקוועם צו וויסען אז מיט פייוו ראוזעס מעהל איז ניטא קיין וויסט און קיין דיסאפאינטמענט.

געפאקט אין
בעגס פון 7,
14, 24, 49
און 98 פונט.

בענוצט אין מעהר אידישע הייזער ווי אלע מעהלען צוזאמענגענומען

בלוטיגע ליבע טראגעדיע אין ביאליסטאק

דער ביאליסטאקער "דאס נייע לעבען" דערצעהלט:

אין ביאליסטאק האט זיך אין טאג פון נייע יאהר אפגעשפיעלט א בלוטיגע דראמאטישע טראגעדיע, וואס האט אויפגערודערט די גאנצע שטאדט, און באזונדערס די רוסישע קאלאניע.

אויף ווארשאווער גאס, נומער 4, האט געוואוינט דער 76 יעהריגער רוסישער גענעראל טעלניצקי מיט זיין 28 יעהריגער פרוי מאריא.

אין טאג פון ניי יאהר 4 אזייגער נאכמיטאג איז צו זיי געקומען מיט א וויזיט זייער הויזפריינד אקימאוו, וועלכער איז, לויט דער ערקלעהרונג פון דער דיענסט זעהר פריינדליך אויפגענומען געווארען ביי א גלעזעל טהיי.

אין מיטען געמיטליכען געשפרעך האט זיך פלוצלינג פון יענעם צימער דערהערט א האסטיגער טאן פון א מענער שטימע, און באלד נאכדעם צוויי שאס, איינער נאך׳ן אנדערען.

דאס האט דער 76 יעהריגער גענעראל דערשאסען אויף טויט דעם יונגען אקימאוו און שטערבליך פארוואונדעט אין ברוסט זיין פרוי.

נאכ׳ן דאפעלטען מארד איז גענעראל טעלניצקי אריין אין שלאף צימער, אנגעשריבען שנעל א בריוועל אין וועלכען ער האט זיין גאנץ פארמעגען געהייסען פארווענדען אויף זיין פרוים און זיין אייגענער לויה, זיך אויסגעטאן, א־ריינגעלעגט אין בעט אריין און זיך געשאסען אין קאפ אריין.

די פרוי האט זיך מיט איהרע לעצטע כחות אראפגעשלעפט צים דאקטאר, וואס וואוינט דארט. מען האט זי שוין אבער ניט געקענט אפראטעווען. נאך צוואנציג מינוט איז זי געשטארבען.

מען רעכענט, אז בשעת׳ן געשפרעך ביים גלעזעל טהעע האט אקימאוו, וועלכער האט געהאט ליעבעס באציהונגען מיט דעם גענעראל׳ס פרוי, — וועגען אלעם דערצעהלט דעם מאן, און איהם געבעטען ער זאל איינוויליגען זיך צו גט׳ן מיט זיין פרוי, און דער גענעראל האט געענטפערט מיט די רעוואלווער שאסען.

שיסט זיין אידים, פלימעניצע און זיך

פילא, אילינאי, פעברואר 20. — אין א פאמיליען־קריעג האט לואיס קוניז, א בוטשער, געשאסען אויף טויט זיין אידים דזשאו ווויסטל, זיין 18 יעהריגע פלימעניצע און זיך אליין.

הידרא שאפ
ספעציעלער
אויספארקויף
פון גרייד „איי"
לאמפען

טאנגסטען לאמפען
25-וואט, 25ס. א שטיק — 4 פאר 95ס.

קארבאן לאמפען
4, 5, 8, 16־ליכט קראפט (מאנכע ריינע, מאנכע פראסטיגע, מאנכע קאלירטע)
14ס. א שטיק אדער 4 פאר 50ס.

דיעזע זענען ניט קיין הידרא לאמפען, נאר זיי זענען געווען אין סטאק בעפאר די הידרא לאמפען זענען ארויסגעגעבען געווארען אויפ׳ן מארקעט. זיי זענען גרייד "איי" לאמפען, געמאכט ביי גוט־באוואוסטע מאנופעקטשורערס.

Toronto Hydro Shops

יאנג סטריט ביי שוטער — מיין 8021
יאנג סטריט ביי פראנט — מיין 8021
12 עדעלייד סט איסט — מיין 8021
דושעראד סט. ביי קארלא — דושעראד 0761

35

בולגארישער מיניסטער אין וואשינגטאן זאגט צו אויספארשונגען וועגען אידען רדיפות אין מאצעדאניע

וואשינגטאן (איטא)

אויף אן אנפראגע פון דער "אידישער טעלעגראפען אגענטור" צו דער בולגארישער לעגאציע אין וואשינגטאן מכח די רדיפות אויף אידען אין מאצעדאניען, האט דער ניו יארקער אג. פון דער "איטא" באקומען אן ענטפער פון דעם בולגארישען מיניסטער מ. טאנארעטאף, וועלכער זאגט צווישען אנדערעם פאלגענדעס:

"מיך האט איבערראשט די נייעס וועלכע אייער ביורא האט פארשפרייט וועגען די אידען אין מאצעדאניען, ווארום דאס איז דאס ערשטע מאל וואס איך הער אז אידען זאלען מיסהאנדעלט ווערען פון דעם מעצעדאנישען רעוואלוציאנערען קאמיטעט. איך איז זיכער באוואוסט דער פאקט, אז פון די אלע באלקאנישע לענדער, איז בולגאריע דאס איינציגע וואו אידען זענען שטענדיג באהאנדעלט געווארען אהן וועלכען עס איז פאראורטייל אדער דיסקרימינאציע, און געניסען די זעלבע רעכט און באשיצונג ווי די בולגארישע בירגער.

אום צו מאכען די פראגע קלאהר, וועל איך טעלעגראפירען קיין סאפיא, פאר אינפארמאציע און די רעזולטאטען וועל איך אייך מודיע זיין. מיך וואלט באמת שטארק פארדראסען, ווען אייערע ברידער אין בולגאריע, וועלכע האבען זיך שטענדיג ארויסגעצייגט אלס לאיאלע און גוטע בירגער, זאלען האבען אויסצושטעהן פון די באהאנדלונגען, וועגען וועלכע איהר האט טעלעגראפירט".

— בלויז —
$24.00
סוטס געמאכט צו ארדער
פון בעסטע װארעס
בלות און ברוין, הערינג באינס און בלוה סוירדזש, סטייל און ארבייט גאראנטירט.
M. Goldberg
340 Bathurst St.

רעוו. שאול זאב גרינגארטען

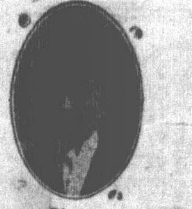

26 סיסעל סטריט
אין דער באוואוסטער ערפאהרענער
מוהל ומסדר קדושין
טעלעפאן טריניטי W 7412
מיין פערזענליכען בעסטען אטענשאן גיב איך סיי אין האספיטאל ווי אויך פריוואט

רעוו. דר. ישעיו בערנשטיין

חזן פון בית יעקב שוהל, איז דער איינציגער וועלכער איז אנערקענט מיט א דיפלאם פון די גרעסטע דאקטוירים אין ניו יארק אלס **ספעציאליסט מוהל**. אויך איז ער אלס אן ערשט קלאסיגער **מסדר קדושין** אנערקענט. קאנטרי לייט קענען איהם האבען צו זייערע שמחות. גרעסטע צופרידענהייט גאראנטירט.

פאר ארימע אומזיסט.

וואוינונג, 43 סיסעל סטריט, טעלעפאן טריניטי 8694.

וויסט איהר וועגען גענעראל וואולף, וועלכער האט איינגענומען קאנאדע פאר די ענגלענדער?

וועגען וואולפ'ן און וועגען אנדערע וויכטיגע פערזאנען קענט איהר לייענען אין

א. רייזוויינ'ס
נייעסטען בוך
קאנאדע - איהר געשיכטע און ענטוויקלונג
צו באקומע זאין אלע בוכהאנדלונגען און אין "זשורנאל" אפיס

מיר אנטלייען געלט אויף ערשטע און צווייטע מארטגעדזשעס
הייד, הייד, שארי און ניומאן
4 ריטשמאנד סטריט איסט. טעלעפאן מיין 2431

ס. קופסטיק
דער באוואוסטער רעסטאראטאר האט ערעפענט דעם
רומעניען רעסטאראן און גריל
אין 276 קאלעדזש סטריט
איהר קענט דארטען באקומען אלע רומענישע מאכלים און אלעס וואס אייער הארץ גלוסט.
מיר נעהמען אויך אן צו קייטערען פאר חתונות, באנקעטען און פארטיס.

קויפט אייערע קוילען פון
יאנאווער בראדערס
וואו איהר באקומט בלויז גוטע הארטע קוילען.
268½ קווין סטריט וועסט. טעלעפאן עדלייד 8766.

וויכטיג פאר האמילטאנער אידען
איהר באקומט ביי מיר טעגליכע, וועכענליכע און מאנאטליכע צייטונגען פון אמעריקא און קאנאדע אין
56 יארק סטריט (געגענאיבער דעם קאמערשעל האטעל)
דעם "אידישען זשורנאל"
באקומט איהר יעדען פריהמארגען פון דעם זעלבען טאג. איך נעהם אויך אן אלערליי
אדווערטייזמענטס פאר'ן "אידישען זשורנאל"
אויב איהר ווילט זיך סובסקרייבען פאר אידישע צייטונגען קענט איהר עס טאן דורך מיר מיט די בעסטע באהאנדלונגען. אלערליי ביכער און שרייב מאטריאלען קענט איהר היי מיר באקומען.
ל. לואיס 56 יארק סטריט, האמילטאן
טעלעפאן רידזשענט F 3045

STANDARD THEATRE

טעלעפאן טריניטי 4310
מישא און לוסי גערמאן, אין סטענדערד טעאטער
פרייטאג אווענט, שבת מאטינע און שבת אווענט
שעהנער ווי די "גאלדענע כלה", הארציגער, ווי די "אידישע שיקסע", זיסער ווי אלע ביז איצט געשפילטע אפערעטען
"בענקענדע הערצער"
נייע לידלאך, נייע טענץ, נייע עפעקטען. פארפעהלט עס ניט צו זעהן.

באקאנטמאכונג

די אלע אויסגערעכענטע בוטשערס זענען ניט אונטער מיין השגחה.

מ. וואל, 782 דאנדעס סט. וועסט.	בערקין, 707 קווין סט. וועסט.
עפעלזאפט, 818 דאנדעס סט. וועסט.	ספערלינג, 697 קווין סט. וועסט
מאטעל גאלדמאן, 784 דאנדעס וו.	פאלאק, קארנער אגוסטא און דאנדעס
העריסאן, 823 קווין סט. וועסט.	זימראט, 120 גרענדוש עוו.
	יצחק לעפקין, 125 עליזאבעט סט.

יהודה ליב גרויבארט

באקאנטמאכונג!

מיר מאכען באקאנט אז מיר האבען איבערגענומען מר. בארענשטיינס בוטשער סטאר אין

134 עליזאבעט סטריט

און זי וועט יעצט געמענעדזשט ווערען פון אייערע באקאנטע בוטשערס

משה גראס און יצחק קאהען

צו אלע פרויען פון טאראנטא! — זייט וויסען אז אין אונזערע בוטשער שעפער קענט איהר באקימען די בעסטע פליישען.

צו 10 סענט א פונט

קעלבערנע, רינדערנע און שעפסענע, יעדען טאג פריש געשאכטען, אונטער דער השגחה פון אלע היגע רבנים און משגיחים. געשאכטען ביי די אגודת השוחטים. די בעסטע באהאנדלונג גאראנטירט.

געדענקט אונזערע אדרעסען. קומט צו אונז און שפארט געלט.

134 עליזאבעט סט., — טעלעפאן מיין 3262
90 נעסאו סטריט, (קארנער בעלווי עוועניו)

מיר דעליווערען אלע פליישען צו ביליגע פרייזען.

קהלה כשרות דירעקטארי

משחיטת ר' שרגא קורץ, ר' יוחנן שפ יגעל, און ר' יעקב ענדרוס
בהשגחת הרב י. גארדאן, והרב י. וויינריב.

מ. וואל, 782 דאנדעס סטריט וועסט,טעל. טריניטי 6857.
מ. פאלאק, 602 דאנדעס סטריט וועסט,טעל. טריניטי 8927.
ישראל זימראד, 120 גרענדוש עוו. טעל. טריניטי 0445.
עפעלזאפט, 818 דאנדעס סטריט וועסט,טעל. טריניטי 9603.
שפערלינג, 697 קווין סטריט וועסט. טעל. עדלייד 5770
העריסאן, 823 קווין סטריט וועסט. טעל. עדלייד 3895.
יצחק ליפקין, 125 עליזאבעט סטריט.
בערקין, 707 קווין סטריט וועסט.
מ. גאלדמאן, 784 דאנדעס סטריט וועסט טעל. טריניטי 7726.
היימי ווייספעלד, 42 קענזינגטאן עוו. טעל. טריניטי 8168.
מ. גורעוויטש, 844 דאנדעס סטריט וועסט.
שלומה הענדלער, 33½ קווין סטריט איסט.
בעריל העריסאן, 47 באלדווין סט. טעלעפאן טריניטי 5277
מענדיל גודמאן, 170 בראנזוויק עוו. טעלעפאן טריניטי 5292.
אברהם חיים וואלפיש, 197½ באלדווין סט. טעל. טריניטי 7798

דיזע פלייש שעפער באזוכט א משגיח פינקטליך.

דזשולערי דזשאבס
פון אלע סארטען, אלערליי מעדאלס פריוואטע ווי אויך פאר מתנות ווערען געמאכט צו ארדער, אדער ריפעירט, ביים באוואוסטען דזשולער
מ. העלער
750 קווין סט. איסט
טעלעפאן דזשעראר 7863
ליידיס פאקעט בוקס געפיקסט גוט און ביליג.

אויב איהר דארפט געזעצליכע פאפירען
אלע געזעצליכע פאפירען, סיטיזען פייפערס אפידייוויטס א.ד.ג. ווערען געמאכט פון
ה. וויינבערג
דזשאסטיס אף פיעס
אין אפיס פון "אידישען זשורנאל"
253 קווין סטריט וועסט

EMPIRE THEATRE
עמפייר טעאטער
א גאנצע וואך
דער אריגינעלער
בילי וואטסאן
און זיינע
25 ביף טראסט שעהנהייטען 25
פרעזענטירען אויפ'ן ספעציעלען פארלאנג
"קראוזמייערס אללי"
זעהט די שמעווודיגע ווענוס.

PANTAGES
NOW PLAYING
דער דראמאנס פון א ווייסער מיידעל אין א כינעזישען הארעם.
"טהאנדערגייט"
— מיט —
אוען מור, ווירדזשיניא בראונפעיר און טאללי מארשאל.
זעקס וואדעוויל אקטען
אלס פיטשער:
"קעניג שלמה דער יונגער"
א פארס-קאמעדי פון יאהר 1950
מיט 9 ארטיסטען.

LOEW'S THEATRE
א גאנצע וואך
"רופט עס ניט ליבע"
די בארירהמטע כינעזישע וואונדער קינסטלערין.

SHEAS
די גאנצע היינטיגע וואך
הערי קעראל, מיס פרענק הערט
די פייר קעמערארנס, יארק און לארד סארדזשענט און מארווין.
שעים נייעס רעוויו.

HIPPODROME
די גאנצע היינטיגע וואך
גלאריא סוואנסאן
אין א פאריזער ראמאנס
"דהי יומינג בורד"

א גרויסע געלעגענהייט
פאר טאראנטאר יוגענט, פאר מיידלאך און באיעס.

ד. בלומין, איז גרייט אנצונעהמען אנפאנגערס פארן סטרינג ארקעסטער, וועלכער האט געמאכט א גרויסען סוקסעס אין סטענדערד טעאטער, ער גאראנטירט פאר דריי מאנאטען צוגרייטען צום ארקעסטער, מאנדאלינס, גיטארעס, בענדזשורס, א. ז. וו.

אויך פריוואטע וויאלין לעסאנס געגעבען.

אין דער זעלבער סטודיא, מר. ע. בלומין, דער באוואוסטער אפערא זינגער, נעהמט אויף שילער מיט שטימען און גאראנטירט אין זעקס מאנאטען אוועקצושטעלען די שטימע פאלקאם.

פאר מעהר אינפארמאציע טעלעפאנירט, טריניטי 2387, 374 מענינג עוועניו.

פאטראנייזט די איינציגע אידישע ווינדאו קלינינג קאמפאני

NEW YORK WINDOW CLEANING CO.

מיר אטענדען צו אלערהאנד הויז, פעקטארי, אפיסעס און סטאר קלינינג בעסטע ארבייט צו די בילינסטע פרייזען. מיר מאכען קאנטראקטען מאנאטליך און יעהרליך. 10 טעראלי סטריט. טעלעפאן אדעלייד 3087 אווענדען און יום טובים טעלעפאנירט טריניטי W 0898

NEW YORK WINDOW CLEANING COMPANY 10 TERAULEY ST.

לאיער ה. ס. לעהרער
רום 312 פעדעראל בילדינג. טעלעפאן עדלייד 4651 — 4652
טראסט און פרייוועט פאנדס פאר ערשטע און צווייטע מארגיידזשעס.

לאיער איי. סי. סאלאמאן
אפיס מענינג טשעמבערס, 72 קווין סט. וועסט—רום 207
טעלעפאן עדלייד 3640 רעזידענץ טעלעפאן: טריניטי W 5953

מיר קענען פארקויפען אייער צווייטען מארגיידזש
אויך געלט צו לייען אויף ערשטע און צווייטע מארגעדזשעס.
פעקטאר און שולמאן, לאיערס
מענינג טשעמבערס 72 קווין סט. וועסט. טעלעפאן מיין 4359.

לאיער בירענבוים

אפיס:	וואוינונג:
דאמיניאן באנק בילדינג	226 בעווערלי סטריט.
קארנער קווין און בעי.	טעלעפאן טריניטי 7406.
טעלעפאן אדעלייד 7287.	

לאיער סאל אייזען
בארריסטערס, סאליסטער, און נאטארים.
קאמישיאנערס פאר אנטאריא און קוויבעק.
געלט צו לייען אויף ערשטע און צווייטע מארגיידזשעס

דאמיניאן באנק בילדינג	רעזידענס
קאר. בעי און קווין סטריטס רום 4	484 מארקהאם סטריט.
טעלעפאן עדלייד 3083.	טעל. טריניט W 1904

לואיס ס. סינגער
לאיער און נאטארי פאבליק
קאמישיאנער פו זאלע פראווינצען פון קאנאדע.
לאא אפיס 154 סימקא סטריט.
די נייע טעלעפאן נאמבערס זענען:
עדלייד 7965 און 7966

מאלדאווער און ראזענבערג
לאיערס און נאטארים פאבליק
געלט צו לייען אויף ערשטע און צווייטע מארגיידזשעס.
רום 507 פעדעראל בילדינג. ריטשמאנד סטריט.
טעלעפאן עדלייד 2178.

לאיער גלאסס
רום 36—37 אימפיריעל באנק בילדינג. קארנער יאנג און קווין.
טעלעפאן עדלייד 6089 רעזידענץ קענוואוד J 4206
געלט צו לייען אויף מארגיידזשעס.

לאיער א. גרינבוים
מענינג טשעמבערס, 72 קווין סט. וועסט, רום 212
טעלעפאן עדלייד 7437. רעזידענץ טעלעפאן: טריניטי J 5998

טעלעפאן עדלייד 7437. רעזידענץ: טריניטי W 7024.
לאיער לואיס נ. סאקלאף
באריסטער סאליסיטאר
געלט צו לייען אויף ערשטע און צווייטע מארגיידזשעס.
רום 212 מענינג טשעמבערס 72 קווין סט. וועסט
טאראנטא, אנטאריא.

לאיער דענבערג, ב.א.ל.ל.ב.
רום 224 פעדעראל בילדינג
קארנער שעפפערד און ריטשמאנד וועסט.
טעלעפאן אדעל. 1264
הויז: 32 דיוויזשאן סטריט. טריניטי W 3796.

דישעס פאר פסח
שטופט זיך ניט אין א צייט ווען מען קען אייך ניט אטענדען, און איהר צאהלט טייער
זאלצמאנס הארדוועיר סטאר
אנאנסירט דעם דריטען יעהרליכען סייל
אויף קראקערי, גלאזווארג, אלומענום, אנעמעל טעפלאך, פענדלאך זילבערווארג, הארדוועיר, פיינט, וואניש, פארשיעדענע וועקס, פאליש, קאטלערי. אויך אלעם וואס מען דארף אין הויז-זאכען נוצט אוים דאס געלעגענהייט. עס וועט אייך קאסטען ביליג, איהר וועט הנאה האבען און באהאנדעלט ווערען ריכטיג.
קומט איצט זעהן אונזער סייל. עס וועט זיך אייך באצאהלען
M. L. SALTZMAN,
534 DUNDAS ST. WEST, Tel. Trinity 8946